



**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ**

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Κ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΑΡΑΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ**

Φοιτήτρια:

Φουντουλάκη Εμμ. Ελένη

ΑΜ 6979

Επιβλέπων Καθηγητής : Αλέξανδρος Γαρεφαλάκης

Ηράκλειο 2013

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέπων καθηγητή μου
για όλη τη βοήθεια που μου πρόσφερε καθ' όλη τη
διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας μου αλλά και
την οικογένεια μου, τον άντρα μου και τα παιδιά
μου για την υπομονή που έδειξαν...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο	
Εισαγωγή.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
2.1 Ιστορική αναδρομή της λογιστικής. Η έννοια της λογιστικής και οι σκοποί της.....	8
2.2 Οι διακρίσεις της λογιστικής.....	9
2.3 Χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Τι είναι, ποιοι τις χρησιμοποιούν και γιατί. Ποια είναι τα είδη τους.....	10
2.4 Οι βασικότερες αρχές των λογιστικών καταστάσεων.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
3.1 Δημιουργική Λογιστική. Ο ορισμός και οι διακρίσεις της.....	12
3.2 Η δημιουργική λογιστική ως απάτη των τελευταίων χρόνων.....	13
3.3 Τα χαρακτηριστικά της λογιστικής απάτης.....	13
3.4 Τα κίνητρα της λογιστικής απάτης.....	14
3.5 Η λογιστική απάτη στην Ελλάδα.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	
4.1 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Ο ορισμός και η έννοια τους.....	17
4.2 Ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	
5.1 Παραποίηση οικονομικών καταστάσεων. Ο ορισμός, τα κίνητρα και οι συνέπειες.....	19
5.2 Που εμφανίζεται το φαινόμενο της παραποίησης.....	20
5.3 Τρόποι παραποίησης οικονομικών καταστάσεων και οι άμεσες επιπτώσεις.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	
6.1 Ποίοι είναι οι ανεξάρτητοι ορκωτοί ελεγκτές και ποιο είναι το έργο τους.....	23

6.2 Ποια η ευθύνη των ορκωτών λογιστών Εσωτερικός κ εξωτερικός έλεγχος.....	24
6.3 Τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου της παραποίησης.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο	
7.1 Μεθοδολογία της έρευνας.....	29
7.2 Εμπειρική μελέτη των περιπτώσεων – αποτέλεσμα.....	32
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	54
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	56

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων μας απασχολεί κυρίως το τελευταίο διάστημα. Ο όρος «Παραποίηση Οικονομικών Καταστάσεων» αναφέρετε στην σκόπιμη αλλαγή οικονομικών στοιχείων με σκοπό την υπερτίμηση των στοιχείων του Ενεργητικού, πωλήσεις και κέρδη ή την υποτίμηση των υποχρεώσεων, έξοδα και ζημιές ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό ύψος αυτών. Έτσι καταφέρνουν και αλλοιώνεται η εικόνα των οικονομικών καταστάσεων.

Με τη χρήση κάποιου αντιπροσωπευτικού δείγματος 32 εταιρειών εισηγμένες στο χρηματιστήριο θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε το φαινόμενο της παραποίησης και φυσικά χρησιμοποιώντας την κατάλληλη βιβλιογραφία.

Οι πτυχές της παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων όσο και οι συνέπειες της είναι πολλές και μπορεί να είναι σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό, ηθικό αλλά και νομικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Οι λογιστές είναι οι στυλίστες, είναι αυτοί που κατασκευάζουν στη διάρκεια όλου του χρόνου, το ένδυμα με το οποίο η επιχείρηση εμφανίζεται στον έξω κόσμο. Αν τα ενδύματα τους είναι σωστά, σε κάποιο βαθμό μπορούν να καλύψουν, όχι φυσικά να εξαλείψουν, τις αδυναμίες, να τονίσουν κάποια ιδιαίτερα θετικά χαρακτηριστικά και επομένως να αυξήσουν την ελκυστικότητα τους στο μέγιστο δυνατό βαθμό».¹

Ντζανάτος,2008

Τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη το τελευταίο διάστημα η παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων απασχολεί τους ορκωτούς ελεγκτές όλο και περισσότερο. Σε μία τέτοιου είδους παραποίηση δεν εμπλέκονται μόνο τα στελέχη της εταιρείας αλλά και εταιρείες ορκωτών ελεγκτών και οι τράπεζες. Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται «λογιστική απάτη».

Η δημιουργική ή επινοητική λογιστική είναι αυτή που χρησιμοποιείται για να παραποιηθούν οι οικονομικές καταστάσεις. Σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα ο όρος παραποίηση αναφέρεται στην προσπάθεια ενός ή περισσότερων ατόμων που γίνεται εσκεμμένα από τη Διοίκηση της επιχείρησης με σκοπό την ψεύτικη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Ο όρος (λογιστική) απάτη αναφέρεται στην αλλοίωση των καταχωρήσεων, στην λανθασμένη παρουσίαση στοιχείων του Ενεργητικού, στην απόκρυψη των παραπάνω επιπτώσεων, στην καταχώρηση εικονικών καταχωρήσεων, στην κακή εφαρμογή των λογιστικών προτύπων. Όταν μιλάμε όμως για «λάθος» τότε αναφερόμαστε στην από αβλεψία λανθασμένη καταχώρηση (αριθμητικά) από τα άτομα του λογιστηρίου, στην εκ παραδρομής της πραγματικής κατάστασης που αφορά συναλλαγές και στην μη σωστή εφαρμογή των προτύπων της λογιστικής.

Στην Ελλάδα η παραποίηση κυρίως παρουσιάζεται στην ανακριβή δημοσίευση στοιχείων από εταιρείες εισηγμένες στο Χ.Α.Α.

Η συγκεκριμένη εργασία ασχολείται και παρουσιάζει την παραποίηση οικονομικών καταστάσεων και τον εσωτερικό έλεγχο πάνω σε ένα συγκεκριμένο δείγμα επιχειρήσεων. Στις παρακάτω ενότητες θα αναφερθώ στην παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων με τη βοήθεια του εσωτερικού ελέγχου, θα παρουσιάσω τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις επιχειρήσεις. Τέλος θα γίνει ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.

¹ Ντζανάτος Δημήτρης, «Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα Ελληνικά», 2008

Αναλυτικότερα μετά από μία μικρή εισαγωγή, θα αναφερθούμε γενικά για τη λογιστική. Στο 2^ο κεφαλαίο θα αναπτύξουμε την δημιουργική λογιστική. Στο 3^ο θα αναλύσουμε τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ενώ στο 4^ο θα συνεχίσουμε σχετικά με την παραποίησή τους. Στο 5^ο θα μιλήσουμε για τους ορκωτούς ελεγκτές και το 6^ο θα αναπτύξουμε την μεθοδολογία της έρευνάς μας. Θα κλείσουμε με τον επίλογο και την αναφορά στην διεθνή βιβλιογραφία που χρησιμοποιήσαμε και θα γίνει αναφορά των ηλεκτρονικών σελίδων που με βοήθησαν στην ολοκλήρωση της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2.1 Ιστορική αναδρομή της λογιστικής. Η έννοια της λογιστικής και οι σκοποί της.

Τα πρώτα στοιχεία της λογιστικής πρωτοεμφανίστηκαν μετά το 3000 π.χ. Στην αρχαία Αθήνα όμως η λογιστική χρησιμοποιούταν περισσότερο στον δημόσιο τομέα. Το 13^ο και 14^ο αιώνα εμφανίστηκαν στοιχεία και στη Φιλανδία και την Ιταλία. Έπειτα οι Ρωμαίοι χρησιμοποίησαν το λεγόμενο ως «βιβλίο ταμείου» προκειμένου να φαίνονται οι φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Το 1494 πρωτοεμφανίστηκαν οι πρώτοι λογιστικοί κανόνες από τον Luca Paciolo, ενώ αργότερα οι Ιταλοί βοήθησαν να διαδοθεί η μέθοδος αυτή ως «λογιστική μέθοδο» και σε άλλες χώρες με αποτέλεσμα αργότερα να γίνει γνωστή ως «Ιταλική Λογιστική». Στην Ελλάδα άργησε πολύ η λογιστική, αφού τα πρώτα βήματα ξεκίνησαν στα μέσα του 19^{ου} αιώνα ενώ μόλις το 1980 κατάφεραν να ψηφιστεί το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΓΛΣ).

Το 1948 η τήρηση βιβλίων και στοιχείων γίνεται υποχρεωτική και έτσι σιγά σιγά από το 1952 γεννιέται η «αγάπη» για τη φοροδιαφυγή στα ελληνικά λογιστήρια. Το 1992 γίνεται υποχρεωτική η εφαρμογή του ΕΓΛΣ σε όλες τις επιχειρήσεις με εφαρμογή από 01/01/1993.

Γενικά η Λογιστική καταγράφει όλα τα μεγέθη μιας επιχείρησης σε χρηματικές μονάδες. Σήμερα η λογιστική έχει υποστεί σοβαρές μεταβολές από την εφαρμογή των μηχανογραφημένων συστημάτων. Σκοπός αυτής της λογιστικής επιστήμης είναι να καταγραφούν όλες οι οικονομικές καταγραφές που αφορούν τους μετόχους. Επίσης σκοπός της λογιστικής είναι να αναλύσει τις πληροφορίες, ώστε να βοηθήσει την επιχείρηση και όλους αυτούς που συναλλάσσονται μαζί της να παίρνουν τις σωστές επιχειρηματικές αποφάσεις με αντικειμενικές εκτιμήσεις.

Σύμφωνα με το καθηγητή Βασίλειο Σαρσέντη μπορούμε να ορίσουμε τη λογιστική ως «επιστημονικό γνωσιολογικό σύστημα με βασικό περιεχόμενο τη μεθοδευμένη συγκέντρωση, ταξινόμηση και συγκριτική ανάλυση των οικονομικών μεγεθών και την απεικόνιση της πορείας των οικονομικών μονάδων». ² Λόγω του ότι αλλάζουν πολύ γρήγορα τα οικονομικά δεδομένα, είναι πολύ δύσκολο να διατυπωθεί ένας ορισμός για την Λογιστική που να προσαρμόζεται στις συνεχείς νέες απαιτήσεις και ανάγκες των οικονομικών μονάδων.

² Σαρσέντης Βασίλειος, Λογιστική Εταιρειών ε' έκδοση, 2008

2.2 Οι διακρίσεις της Λογιστικής.

Οι διακρίσεις μπορεί να γίνουν σύμφωνα με τον τομέα και τον κλάδο της οικονομικής δραστηριότητας, με βάση την νομική μορφή της επιχείρησης, με βάση το αντικείμενο που ασχολείται, με βάση τον τρόπο βάσει τον οποίο περιγράφει τα διάφορα ζητήματα.

Με βάση τον τομέα και τον κλάδο της οικονομικής δραστηριότητας μπορεί να χωριστεί σε:

A) Ιδιωτική Λογιστική

B) Δημόσια Λογιστική

Η Ιδιωτική Λογιστική μπορεί να υποδιαιρείτε σε Εμπορική, Βιομηχανική, Τραπεζική, Ναυτιλιακή και άλλα αναλόγως με το τι ασχολείται η επιχείρηση. Η Δημόσια Λογιστική είναι η λογιστική του κράτους, η λογιστική των ΟΤΑ, η λογιστική των Ν.Π.Δ.Δ.

Με βάση τη νομική μορφή της εταιρείας χωρίζεται σε:

A) Λογιστική ατομικών επιχειρήσεων

B) Λογιστική ατομικών επιχειρήσεων

Γ) Λογιστική μη κερδοσκοπικών οργανισμών (πχ σωματεία)

Με βάση το αντικείμενο που πραγματεύεται

A) Λογιστική κόστους

B) Αναλυτική λογιστική

Γ) Διοικητική λογιστική

Δ) Χρηματοοικονομική

Ε) Φορολογική

Στ) Περιβαλλοντική

Z) Λογιστική του πληθωρισμού

H) Λογιστική του ανθρώπινου κεφαλαίου

Με βάση τον τρόπο περιγραφής διάφορων ζητημάτων:

A) Θεωρητική

B) Εφαρμοσμένη

Γ) Τεχνική

Η θεωρητική λογιστική περιγράφει τα διάφορα θεωρητικά ζητήματα στη λογιστική. Η εφαρμοσμένη λογιστική περιγράφει την εφαρμογή των προβλημάτων στους διάφορους τομείς. Η τεχνική λογιστική τέλος περιγράφει το πώς πρέπει να τηρούνται τα διάφορα λογιστικά μέσα (πχ βιβλία, παραστατικά).

2.3 Χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Τι είναι, ποιοι τις χρησιμοποιούν και γιατί. Ποια είναι τα είδη τους.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις χρησιμοποιούνται για δείξουν την γενική εικόνα της επιχείρησης. Γενικά ο στόχος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι να παρέχουν πληροφορίες όσον αφορά την οικονομική θέση της εκάστοτε επιχείρησης και την απόδοσή της.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να είναι σαφείς, κατανοητές και αξιόπιστες. Θα πρέπει να παρέχουν επαρκής πληροφορίες για όσους πιθανόν το αναγνώσουν, διότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που έχουν δημοσιευθεί συμβάλλουν στην κατανομή των πόρων.

Τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τις απαρτίζουν οι παρακάτω καταστάσεις:

- Ισολογισμός
- Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης
- Κατάσταση ταμειακών ροών
- Κατάσταση κεφαλαίου κίνησης
- Έκθεση ελεγκτών λογιστών

Ο ισολογισμός παρουσιάζει τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και τις υποχρεώσεις της προς τρίτους.

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης το χρηματικό ποσό που απέκτησε η επιχείρηση μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα αλλά και τις διάφορες δαπάνες που είναι υπεύθυνες για αυτά τα εισοδήματα. Με λίγα λόγια δείχνει το κέρδος ή τη ζημιά της επιχείρησης.

Η κατάσταση ταμειακών ροών δείχνει τις εισροές και τις εκροές της επιχείρησης.

Η κατάσταση κεφαλαίου κίνησης παρέχει έναν υπολογισμό του κέρδους ανά μετοχή.

Η έκθεση ελεγκτών λογιστών αναφέρεται σε όλες τις προαναφερθείσες και το περιεχόμενο της προσδιορίζει την ποιότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ποιότητα τους πρέπει να είναι καλή ώστε να βοηθούν στη λήψη των οικονομικών αποφάσεων.

2.4 Οι βασικότερες αρχές των λογιστικών καταστάσεων.

Οι βασικότερες αρχές των λογιστικών καταστάσεων αναφέρονται και αναλύονται παρακάτω.

1. Αρχή του Ιστορικού Κόστους
2. Αρχή του συσχετισμού εσόδων – εξόδων (actual concept)
3. Αρχή της αντικειμενικότητας (objectivity)
4. Αρχή της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων
5. Αρχή της συντηρητικότητας (prudence concept)
6. Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων
7. Αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικότητας

Η αρχή του Ιστορικού Κόστους είναι η γνωστή και ως αρχή του κόστους κτήσης. Κατά την ημερομηνία που τα αποθέματα αποκτούνται, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης, ενώ όταν πωλούνται το κόστος αυτό αντιπαραβάλλεται με τα έσοδα σύμφωνα με την αρχή συσχετισμού εσόδων – εξόδων. Τα αποθέματα στο τέλος χρήσης αποτιμώνται σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας.

Η αρχή του συσχετισμού εσόδων – εξόδων είναι η αρχή σύμφωνα με την οποία τα έσοδα και τα έξοδα που αφορούν τη χρήση υπολογίζονται σε αυτή ανεξάρτητα από το χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους.

Αρχή της αντικειμενικότητας είναι η αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε λογιστική πληροφορία πρέπει να δίνει την πραγματική εικόνα της κατάστασης της επιχείρησης.

Αρχή της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων είναι η αρχή κατά την οποία οι μέθοδοι αποτίμησης δεν πρέπει να μεταβάλλονται από τη μία χρήση στην άλλη για να μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Αρχή της συντηρητικότητας είναι η αρχή κατά την οποία παίρνουμε ως τιμή αποτίμησης των αποθεμάτων τέλους χρήσης την κατώτερη τιμή από τις τιμές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων είναι η αρχή κατά την οποία οι μία χρήση θα πρέπει να είναι ανεξάρτητα από την άλλη. Να είναι δηλαδή αυτοτελής.

Αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικότητας είναι η αρχή κατά την οποία οι κανόνες αποτίμησης εφαρμόζονται υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση θα εξακολουθήσει την δραστηριότητά της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3.1 Δημιουργική λογιστική. Ο ορισμός και οι διακρίσεις της.

Ο όρος δημιουργική ή αλλιώς επινοητική λογιστική (creative accounting) όπως είναι γνωστή σημαίνει σκόπιμη παρέμβαση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Αν και ως όρος είναι διαδεδομένος τα τελευταία χρόνια, η σκόπιμη αυτή παρέμβαση στις καταστάσεις έχει τις ρίζες της πολύ παλιά. Ο Riahi Belkaoui το 2003 στο βιβλίο του με τίτλο «Accounting – by principle or design» αναφέρει την δημιουργική λογιστική και ως «σχεδιασμένη λογιστική».³ Η αδυναμία της μη τήρησης των λογιστικών κανόνων ή νόμων ή ακόμη και η εσκεμμένη παραβίαση αυτών, προκειμένου οι λογιστικές καταστάσεις να παρουσιαστούν προς όφελος της επιχείρησης είναι με λίγα λόγια η δημιουργική λογιστική.

Η δημιουργική ή επινοητική λογιστική διακρίνεται σε θεμιτή και σε αθέμιτη. Θεμιτή λέγεται όταν οι λογιστές παραποιούν τις οικονομικές καταστάσεις εκμεταλλευόμενοι τα κενά που υπάρχουν στους λογιστικούς νόμους, ενώ αθέμιτη είναι όταν οι λογιστές παραβιάζουν τις λογιστικές αρχές παραποιώντας το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων με αποτέλεσμα να παραπλανήσουν το επενδυτικό κοινό. Ο Amat, ο Blance και ο Dowds (1999) θεωρούν ότι η δημιουργική λογιστική είναι μία διαδικασία όπου οι λογιστές μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους σχετικά με τους λογιστικούς νόμους, προκειμένου να χειραγωγήσουν τα οικονομικά μεγέθη που εμφανίζονται στους λογαριασμούς της επιχείρησης.⁴ Αντίθετα όμως ο Gowthorpe και ο Amat (2005) υποστηρίζουν ότι η επινοητική λογιστική έχει να κάμει με την σκόπιμη διαστρέβλωση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με σκοπό να αλλάξουν το περιεχόμενο των μηνυμάτων που θέλουν να μεταδώσουν.⁵ Γενικά η δημιουργική λογιστική παραπέμπει σε ένα γενικό “μαγείρεμα βιβλίων”.

Από τα παραπάνω καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η δημιουργική λογιστική είναι πλέον ένα φαινόμενο το οποίο συναντάτε σε ευρεία κλίμακα αλλά παρ’ όλα αυτά παραμένει μία δυσάρεστη και ανεπιθύμητη διαδικασία την οποία αν και όλοι θέλουν πολύ να τη απομακρύνουν, την υποστηρίζουν απλά και μόνο επειδή στηρίζει τα συμφέροντα τους.

³ Riahi Belkaoui, Accounting – by principle or design, 2003

⁴ Amat, J. Blake and J. Dowds , «The ethics of creative accounting» , journal of Economic Literature, classification, 1999

⁵ Gowthorpe, Amat ,Creative accounting: Some ethical issues of macro- and micro-manipulation, 2005

3.2 Η δημιουργική λογιστική ως απάτη των τελευταίων χρόνων.

Η δημιουργική λογιστική θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες λογιστικές και οικονομικές απάτες.

Τις τελευταίες κυρίως δεκαετίες, η παγκόσμια οικονομία κινδυνεύει από την συνεχή παραποίηση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η παραποίηση αυτή προκαλείται από το ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον που υπάρχει στην οικονομία γενικά. Επίσης σοβαρό λόγο παίζουν και οι ψυχολογικές πιέσεις που δέχονται από τα διοικητικά στελέχη των επιχειρήσεων.

Η παραποίηση των λογιστικών καταστάσεων έχει κλονίσει ιδιαίτερα κυρίως την αγορά των Η.Π.Α αλλά της Ευρώπης. Μεγάλα εταιρικά σκάνδαλα όπως Lucent, Xerox, Enron, Global Crossing, WorldCom κόστισαν τόσο στους επενδυτές, όσο και στους πιστωτές και τους εργαζομένους πάνω από 500 δισεκατομμύρια δολάρια τα τελευταία χρόνια. Τα μεγάλα εταιρικά σκάνδαλα όμως έδειξαν ότι δεν εμπλέκονται σε αυτά μόνο τα στελέχη των επιχειρήσεων αλλά και οι χρηματοπιστωτικοί οίκοι και εταιρείες ελεγκτών. Η απάτη μπορεί να διαπραχθεί από έναν ή περισσότερους εργαζομένους.

Ο Ian Griffiths (1981) στη λεγόμενη βίβλο του επιχειρηματικού κόσμου αναφέρει ότι η «Δημιουργική Λογιστική είναι το μεγαλύτερο κόλπο μετά τον Δούρειο Ίππο».⁶

Σύμφωνα με το νόμο Π.Δ. 226/1992 οι ελεγκτικές εταιρείες μπορούν να εξετάσουν αν οι λογιστικές καταστάσεις εμφανίζουν την πραγματική οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

Συνήθως οι λογιστικές αυτές απάτες συνοδεύονται και από διάφορα πλαστά δικαιολογητικά όπως τιμολόγια, φορτωτικές, δελτία αποστολής, μισθοδοσίες, τραπεζικές συναλλαγές και διάφορα άλλα τέτοια.

3.3 Τα χαρακτηριστικά της λογιστικής απάτης

Τρία είναι τα σημαντικά χαρακτηριστικά της παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων. Σύμφωνα και με τον Dooley (2002), «η λογιστική απάτη ξεκινάει μικρή και στη συνέχεια γίνεται όλο και μεγαλύτερη ώσπου να προκαλέσει μεγάλη ζημιά».⁷ Πιο συγκεκριμένα θα δούμε ότι για να πραγματοποιηθεί μια λογιστική απάτη θα πρέπει να ισχύουν τρεις συνθήκες:

- I. Πίεση
- II. Ευκαιρία
- III. Συμπεριφορά

⁶ Ian Griffiths, Η βίβλος του επιχειρηματικού κόσμου, 1981

⁷ Dooley, Financial Fraud. Accounting Theory and Practice» Fordham Journal of Corporate & Financial Law, 2002

Όσον αφορά την πρώτη συνθήκη που πρέπει να ισχύει την “πίεση”, εννοούμε την πίεση που δέχονται τα ανώτατα στελέχη της διοίκησης της επιχείρησης ή οι εργαζόμενοι ώστε να προβούν στην παραποίηση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.

Δεύτερη συνθήκη είναι η ευκαιρία που προσφέρεται να παραποιηθούν οι οικονομικές καταστάσεις. Για παράδειγμα ευκαιρία δίνεται όταν υπάρχει αδυναμία στον εσωτερικό έλεγχο, όταν το προσωπικό αλλάζει συνεχώς, όταν υπάρχει αποκέντρωση στη διοίκηση κ.α.

Τρίτη και τελευταία συνθήκη είναι η συμπεριφορά. Εδώ μιλάμε για συγκεκριμένη συμπεριφορά ή χαρακτήρα που επιτρέπουν σε ένα ή και περισσότερα άτομα να διαπράξουν σκόπιμα μία παράνομη πράξη.

Πιο αναλυτικά όμως για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε το σύστημα της λογιστικής απάτης, θα πρέπει να εξετάσουμε τη δομή του συστήματος. Θα πρέπει να αναλύσουμε τους οδηγούς της απάτης, το σκοπό, το σχέδιο, τη δράση και το αντικείμενο.

Οδηγοί της απάτης θεωρούνται τα κίνητρα και οι ευκαιρίες. Ο σκοπός είναι αυτός που διακρίνει την απάτη από τα σφάλματα. Σχέδιο είναι οι πρακτικές που θα εφαρμοστούν για την εξαπάτηση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η δράση έχει να κάνει με τη δραστηριότητα της απάτης γενικά ενώ το αντικείμενο με το επίκεντρο της απάτης.

3.4 Τα κίνητρα της λογιστικής απάτης.

Τα κίνητρα που έχει μία επιχείρηση να παραποιήσει τις οικονομικές τις καταστάσεις μπορεί να προέρχονται από το εσωτερικό ή το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης. Άλλα κίνητρα που μπορεί να παίζουν σοβαρό λόγο μπορεί να είναι ψυχωτικά ή ιδεολογικά.

Με λίγα λόγια μπορεί να είναι εξωτερική ή εσωτερική πίεση. Οι απαιτήσεις κεφαλαιαγοράς δηλαδή η προγραμματισμένη πώληση μετοχών είναι ένα κίνητρο ακόμα. Η πίεση της αποζημίωσης ή κίνδυνος χρεοκοπίας και οι υψηλές φιλοδοξίες των υψηλά ιστάμενων είναι άλλα κίνητρα τα οποία σχετίζονται με τη λογιστική απάτη.

Άλλα κίνητρα με βάση διεθνής βιβλιογραφία είναι:

- ο δανεισμός από τράπεζες και άλλα πιστωτικά ιδρύματα.
- η άντληση κεφαλαίων από το χρηματιστήριο.
- ο ανταγωνισμός των επιχειρηματικών μονάδων.
- οι αμοιβές της διοίκησης.
- οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές επιχειρήσεων.

- η πίεση από χρηματοοικονομικούς αναλυτές.
- η μερισματική πολιτική της επιχείρησης.
- η προσπάθεια της φοροδιαφυγής των επιχειρήσεων.
- οι προσωπικές φιλοδοξίες των ανωτάτων στελεχών.

Οι οικονομικοί αναλυτές και τα πιστωτικά ιδρύματα εξετάζουν μεγέθη του Ισολογισμού και την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης για να αξιολογήσουν την πιστοληπτική ικανότητα των επιχειρήσεων. Εξετάζουν τους δείχτες ρευστότητας και τους δείχτες χρηματοοικονομικής μόχλευσης και δείχτες δραστηριότητας. Έτσι προκειμένου να εξασφαλίσουν οι επιχειρήσεις τα απαραίτητα για την ανάπτυξη των κεφαλαίων τους, καταλήγουν να παραποιούν τα μεγέθη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ώστε να βελτιωθεί η δανειοληπτική τους ικανότητα.

Μία επιχείρηση της οποίας σκοπός της είναι να αντλήσει μεγάλα κεφάλαια από το χρηματιστήριο θα πρέπει να δείξει μία ανοδική πορεία για τα βασικά οικονομικά της μεγέθη και γενικότερα να δείξει μία πολύ καλή εικόνα της επιχείρησης.

Ο ανταγωνισμός των επιχειρήσεων είναι πολύ μεγάλος και έτσι πολλές είναι οι επιχειρήσεις που καταφεύγουν σε παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων με στόχο να δείξουν μία ισχυρή οικονομική θέση στον κλάδο της δραστηριότητας τους. Άλλες πάλι επιχειρήσεις με σκοπό να σταματήσουν την είσοδο ανταγωνιστών στη δική τους δραστηριότητα παραποιούν τις καταστάσεις τους προκειμένου να υποβαθμίσουν την κερδοφορία τους.

Επειδή αρκετές είναι οι περιπτώσεις στις οποίες ο μισθός των στελεχών σχετίζεται με τα έσοδα της επιχείρησης, πολλές φορές παραποιοούνται τα αποτελέσματα με στόχο την αύξηση των μισθών των στελεχών.

Στην περίπτωση της εξαγοράς ή της συγχώνευσης των επιχειρήσεων, οι επιχειρήσεις προβαίνουν στην παραποίηση των οικονομικών μεγεθών, με στόχο να βελτιώσουν την εξωτερική τους εικόνα, ώστε να αποκομίσουν τα μέγιστα οφέλη από την επένδυσή τους.

Ισχυρό κίνητρο παραποίησης είναι επίσης και η επιθυμία να ξεπεραστούν οι προβλέψεις των χρηματοοικονομικών αναλυτών.

Το κίνητρο της φοροδιαφυγής εντοπίζεται κυρίως στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Εδώ οι επιχειρήσεις προσπαθούν να μειώσουν τα κέρδη παραποιώντας τις οικονομικές καταστάσεις, με σκοπό να περιορίσουν τη φορολογία. Γι' αυτό και επειδή στην Ελλάδα κυρίως επικρατούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είναι ένα συχνό φαινόμενο η παραποίηση.

Στην παραποίηση μπορεί να προσφύγουν και κάποια υψηλόβαθμα στελέχη προκειμένου να εξασφαλίσουν τη θέση τους στην ανώτατη διοίκηση και να προαχθούν σε υψηλότερες θέσεις.

3.5 Η λογιστική απάτη στην Ελλάδα.

Στην Ελλάδα έχουν παρατηρηθεί περιπτώσεις παραπλάνησης του επενδυτικού κοινού στο χρηματιστήριο Αθηνών, όπου και τέθηκαν υπό επιτήρηση όλες οι εταιρείες που είχαν εισήχθη στο χρηματιστήριο.

Στόχος τους ήταν η μείωση των κερδών που θα είχε ως συνέπεια την μείωση της φορολογίας μέσω της αύξησης των εξόδων.

Από της στιγμή που και η Ελλάδα μπήκε στο διεθνές εμπόριο ήταν λογικό να δημιουργηθεί και εδώ το φαινόμενο της παραποίησης λόγω του λογικού ανταγωνισμού μεταξύ των εταιρειών.

Σε χώρες όπως η Ελλάδα όπου το κράτος δεν έχει κυρίαρχο ρόλο, όπως και θα έπρεπε το φαινόμενο της παραποίησης μπορεί πιο εύκολα να ευδοκιμήσει και να αναπαραχθεί. Το κράτος θα πρέπει να αυξήσει τους ελέγχους αλλά και να τιμωρεί αυστηρότερα τους παραβάτες προκειμένου να παραδειγματιστούν και οι υπόλοιποι και να σταματήσει η αναπαραγωγή αυτού του φαινομένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.1 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Ορισμός και η έννοια τους.

Το 1938 για πρώτη φορά θεσμοθετείτε η σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Αυστραλία, το 1947 στην Μ. Βρετανία, το 1965 στην Γερμανία και το 1967 στην Γαλλία. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση θεσμοθετείτε με την 7^η οδηγία ενώ στη Ελλάδα η νομοθεσία προσαρμόστηκε με το Π.Δ 498/1987 στην 7^η οδηγία.

Από το Φθινόπωρο του 1997 οι ελληνικές όμιλοι καλούνται κάθε τρίμηνο να δημοσιεύουν ετήσιες και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Από τις αρχές του 2005 εφαρμόζονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα σύμφωνα με τα οποία οι εταιρείες εισηγμένες στο χρηματιστήριο θα πρέπει να δημοσιεύουν ενδιάμεσες, εξαμηνίες και ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν

- τον ενοποιημένο ισολογισμό.
- την ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.
- την ενοποιημένη κατάσταση πηγών και χρήσεων κεφαλαίου.
- την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών .
- Έκθεση Δ.Σ στους μετόχους.
- τις λογιστικές μεθόδους και άλλες επεξηγήσεις (προσάρτημα) επί των ανωτέρω καταστάσεων.

Η βασικότερη θεμελιώδης αρχή των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι η θεώρηση ότι ο ενοποιημένος όμιλος είναι μία επιχείρηση.

Αρχικά θα πρέπει να ορίσουμε το τι σημαίνει ενοποίηση. Ενοποίηση λοιπόν είναι η διαδικασία της κατάρτισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με άρθρο του κ.Γαλυφιανάκη καθηγητή εφαρμογών του ΤΕΙ Κρήτης τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις τις απαρτίζουν όλες οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις ενός ομίλου που πρέπει να παρουσιαστεί ως ένα. Όμιλος θεωρείται όλες οι άμεσα ή έμμεσα θυγατρικές επιχειρήσεις του. Μητρική θεωρείται μία επιχείρηση που έχει μία ή και περισσότερες θυγατρικές, ενώ θυγατρική θεωρείται όταν η επιχείρηση βρίσκεται υπό τον έλεγχο μίας άλλης επιχείρησης, της μητρικής της. Μία επιχείρηση εκτός από μητρική και θυγατρική μπορεί να είναι και συγγενής. Αυτό γίνεται όταν ο επενδυτής ενώ ασκεί ουσιώδης επιρροή στην οικονομική και επιχειρηματική πολιτική της επιχείρησης, αυτή δεν είναι θυγατρική αλλά ούτε και κοινοπραξία. Κοινοπραξία θεωρείται όταν δύο ή περισσότερα μέλη υπόκεινται σε κοινό έλεγχο.

Υποκείμενες σε ενοποίηση είναι σύμφωνα με το άρθρο 90 παρ. 2, ν2190/1920 οι μητρικές, οι θυγατρικές και οι θυγατρικές των θυγατρικών.

4.2 Ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων.

Ο Ισολογισμός (balance sheet) είναι η λογιστική χρηματοοικονομική κατάσταση, η οποία και απεικονίζει την οικονομική θέση στην οποία βρίσκετε η επιχείρηση μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Τα είδη του ισολογισμού διακρίνονται ανάλογα με το χρόνο σύνταξής τους αλλά και ανάλογα με τις ανάγκες που εξυπηρετούν. Ο ισολογισμός λοιπόν μπορεί να είναι:

- Τακτικός Ισολογισμός. Είναι ο ισολογισμός που συντάσσετε μία φορά το χρόνο και παρουσιάζει την πραγματική κατάσταση της επιχείρησης στο τέλος της χρήσης.
- Περιοδικός Ισολογισμός. Είναι αυτός που συντάσσετε σε χρονική περίοδο μικρότερο του έτους και εξυπηρετεί ένα συγκεκριμένο σκοπό.
- Εκκαθάρισης Ισολογισμός. Είναι ο ισολογισμός όπου συντάσσετε στην περίπτωση λύσης και εκκαθάρισης του οργανισμού.
- Ενοποιημένος Ισολογισμός. Είναι ο ισολογισμός ο οποίος και παρουσιάζει τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία ενός συνόλου επιχειρήσεων που ανήκουν στον ίδιο όμιλο.

Τέλος θα ήταν σκόπιμο να αναφέρουμε ότι ο ισολογισμός παρουσιάζει μία στατιστική εικόνα για την επιχείρηση. Μας παρέχει πληροφορίες μόνο για το τι υπάρχει, το τι συμβαίνει και για το ποια είναι η οικονομική κατάσταση μίας μονάδας μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (income statement) είναι μία λογιστική κατάσταση η οποία μας παρέχει πληροφορίες σχετικά με την οικονομική απόδοση μιας επιχείρησης μέσα σε μία χρονική περίοδο. Αποτελεί την έκθεση της επιχείρησης που απεικονίζει τα έξοδα, τα έσοδα, τις μη λειτουργικές ζημιές και τα μη λειτουργικά κέρδη. Επίσης θα πρέπει να προσθέσουμε ότι παρέχει ουσιαστικότερες πληροφορίες από τον ισολογισμό.

Η κατάσταση πηγών και χρήσεων ιδίων κεφαλαίων (statement of source and application of funds) θεωρείτε μία από τις σπουδαιότερες οικονομικές καταστάσεις γιατί μας δείχνει τον τρόπο που χρηματοδοτείτε η επιχείρηση καθώς και το που χρησιμοποιεί τα κεφάλαια αυτά.

Η έκθεση ΔΣ στους μετόχους από τους ορκωτούς ελεγκτές προσδιορίζει την ορθότητα των λογιστικών καταστάσεων καθώς και το πόσο αξιόπιστες είναι για τους χρήστες τους. Αποτελεί πηγή χρήσιμων πληροφοριών αφού παρέχει στοιχεία που απαιτούνται για την σωστή λήψη αποφάσεων.

Τέλος το προσάρτημα (notes to the financial statements) είναι η κατάσταση αυτή στη οποία παρέχονται περισσότερες λεπτομέρειες για κάποια μεγέθη που εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις καθώς και κάποιες επεξηγήσεις που βοηθούν στην κατανόηση τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5.1 Παραποίηση οικονομικών καταστάσεων. Ο ορισμός, τα κίνητρα και οι συνέπειες

Γεγονός που μας εκπλήσσει είναι ότι σε ολόκληρη τη διεθνή βιβλιογραφία δεν υπάρχει ένας ακριβής ορισμός για τον όρο παραποίηση οικονομικών καταστάσεων.

Ο Καζαντζής (2006) θεωρεί ότι η παραποίηση είναι ένα φαινόμενο που μπορεί να αποδοθεί με διάφορους τρόπους⁸. Ο Σπαθής (2002) για παράδειγμα πιστεύει πως σε οποιαδήποτε χρηματοοικονομική κατάσταση υπάρχουν λάθη ή παραλείψεις κατά τη σύνταξή τους, κάτι το οποίο έχει ως αποτέλεσμα να διαστρεβλωθεί η πραγματική εικόνα της επιχείρησης είναι παραποίηση.⁹ Παρ' όλα αυτά όμως ο όρος παραποίηση και ο όρος λογιστικό σφάλμα είναι δύο εντελώς διαφορετικοί όροι μεταξύ τους.

Τα ο Διεθνές Ελεγκτικό Πρότυπο νούμερο 240 ορίζει πως παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων είναι μία εκούσια, εσκεμμένη ενέργεια από άτομα κυρίως της διοίκησης αλλά και εργαζομένους που αποτέλεσμα έχει την ψευδή παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Επίσης ο όρος απάτη ορίζεται ως νόθευση ή αλλοίωση των καταχωρήσεων, αλλοιωμένη παρουσίαση των στοιχείων του ενεργητικού, απόκρυψη ή παράλειψη των αποτελεσμάτων από λογιστικές εγγραφές, καταχώριση εικονικών συναλλαγών και τέλος καταχρηστική εφαρμογή των λογιστικών αρχών και προτύπων.

Το 2005 ο Razaee Z. στο βιβλίο του λέει πως η απάτη μέσω της παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων θεωρείται σκόπιμη απόπειρα εξαπάτησης των επιχειρήσεων με σκοπό την παραπλάνηση των χρηστών τους (επενδυτές, πιστωτές).¹⁰

Ο Wallace (1995) λέει πως η παραποίηση είναι μία μορφή ενεργειών σχεδιασμένη να οδηγήσει σε παραπλάνηση και η οποία μπορεί να υλοποιηθεί με πλαστά έγγραφα και απεικονίσεις που υποστηρίζουν την παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων.¹¹

Ο Thomson (2005) βασιζόμενος σε έρευνα του Beneish την παραποίηση ως χρήση διάφορων μορφών μιας σειράς έξυπνων επινοήσεων για τη διαστρέβλωση της

⁸ Καζαντζής Χ.Ι, Financial Statement Couplexity : A. Breeding Groud for fraud, 2006

⁹ Σπαθής Χαράλαμπος, Εμπειρική διερεύνηση της παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων, 2002

¹⁰ Razaee Z. , «Causes consequences and deterrence of financial statement fraud» critical Perspectives on Accounting ,2005

¹¹ Wallance, Anditing, south – western college publishing concinatti, 1995

χρηματοοικονομικής απόδοσης μίας εταιρείας ώστε να πετύχει το επιθυμητό αποτέλεσμα.¹²

Μία διαφορετική άποψη κρατάει η εταιρεία ALC Services Ltd. Το 2005 αναφέρει τον όρο «υπαλληλική παραποίηση» τον οποίο ορίζει και ως «τη χρήση της επαγγελματικής ιδιότητας κάποιου υπαλλήλου για προσωπική ωφέλεια και πλουτισμό μέσω της σκόπιμης και εσκεμμένης, εσφαλμένης ή κακής εφαρμογής των πηγών και χρήσεων μιας επιχείρησης»

Συνοψίζοντας λοιπόν μπορούμε να πούμε ότι η παραποίηση θεωρείται κάτι που γίνεται σκόπιμα με σκοπό το παράνομο κέρδος.

Τα κίνητρα που μπορούν να κάνουν κάποιον να παραποιήσει τις οικονομικές καταστάσεις είναι κυρίως οικονομικής φύσεως που αποσκοπούν στην προσέλκυση νέων επενδυτών. Στα κίνητρα μπορούμε και το ιδεολογικό υπόβαθρο της επιχείρησης αλλά και τον εγωκεντρισμό της διοίκησης που επιθυμούν να καθιερώσουν την επιχείρηση ηγέτιδα στον κλάδο της δραστηριότητας της.

Οι συνέπειες φαίνονται στις σχέσεις που έχει η επιχείρηση μεταξύ των επενδυτών, των πιστωτών αλλά και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων με τα οποία συνεργάζεται. Η δυσφήμιση του ονόματος της επιχείρησης οδηγεί στην έλλειψη αξιοπιστίας άρα και στην πτώση της αξίας της μετοχής της. Αυτό επίσης μπορεί να έχει και ως αποτέλεσμα το να τεθεί η επιχείρηση υπό έλεγχο για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα. Υπάρχουν όμως και χρηματικά πρόστιμα αλλά ακόμα και ποινές φυλάκισης για τα στελέχη τα οποία έχουν εμπλακεί.

5.2 Που εμφανίζεται το φαινόμενο της παραποίησης.

Η παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων είναι ένα φαινόμενο που αφορά όλες τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτως δραστηριότητας. Κυρίως όμως είναι επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον κλάδο των ακινήτων, στη βιομηχανία, στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στις εταιρείες πετρελαιοειδών αλλά και στον κλάδο της υγείας. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα παρατηρούνται παραποιήσεις και στον κλάδο της ψηφιακής οικονομίας. Λόγω του διεθνούς εμπορίου το φαινόμενο όλο και εξαπλώνεται σε περισσότερες χώρες. Απώτερος σκοπός της παραποίησης είναι το να προσελκύσουν κεφάλαια βελτιώνοντας την εικόνα της επιχείρησης τους. Οι μεγάλες επιχειρήσεις διαθέτουν μία ιδιαίτερη ικανότητα στο να απορροφούν τις ζημιές τους.

Σύμφωνα με τους Stalebrink και Sacco (2005) η παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων δεν είναι θέμα που δεν απασχολεί μόνο επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα αλλά τόσο του δημοσίου, όσο και του ημιδημοσίου χώρου και των εταιρειών μη

¹² Thomson P, «Identification of fraudulent financial reporting through analysis of published financial Statement» Research project for emerging issue/ advanced topics course , University of Toronto, 2005

κερδοσκοπικού χαρακτήρα.¹³ Επίσης ισχυρίζονται πως αν στον ιδιωτικό τομέα το πρόβλημα λαμβάνει κυρίως οικονομικές διαστάσεις, στο δημόσιο χώρο είναι κατά βάση πολιτικό, με σκοπό να παρουσιάσουν ένα εικονικό πλεόνασμα. Ο Greenle, ο Fischer, ο Gordon και ο Keating (2005) υποστηρίζουν ότι αυτό που απωθεί από κάθε καχυποψία είναι το κοινωνικό πρόσωπο της εταιρείας, οι χαλαροί λογιστικοί έλεγχοι και η έλλειψη επιχειρηματικής εμπειρίας.

5.3 Τρόποι παραποίησης οικονομικών καταστάσεων και οι άμεσες επιπτώσεις.

Σαν τρόπους παραποίησης βλέπουμε τεχνικές που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις μέσω τις συνεργασίας τους. Αυτό μπορεί να είναι μία εικονική αγοροπωλησία σε επιχειρήσεις με ίδια δραστηριότητα ή η παρουσίαση προκαταβολών πωλήσεων στα λογιστικά τους βιβλία με τη μορφή πωλήσεων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Πάντως από τη στιγμή που ανακατεύονται πάνω από μία επιχειρήσεις θα πρέπει να υπάρχει πολύ καλή συνεργασία μεταξύ των δύο ή και παραπάνω διοικήσεων.

Η λογιστική απάτη δεν σημαίνει απαραίτητα ότι ξεκινάει και με μία παράνομη πράξη. Όπως πολύ σωστά αναφέρει και ο Dooley (2002) «Όταν πρόκειται για μία απάτη μέσω παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων η ανθρώπινη φαντασία είναι κοινή για να εφεύρει μυριάδες συνδυασμούς λογιστικών παρατυπιών για να εξαπατήσει τους επενδυτές».¹⁴

Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι η υπερτιμολόγηση των πωλήσεων, η χρήση του λογισμού δαπανών 1% ή 2% επί των πωλήσεων άνευ παραστατικών σε εξαγωγές ή σε τουριστικές επιχειρήσεις, η σκόπιμη καθυστερημένη έκδοση τιμολογίων (ειδικότερα προς το τέλος του κλεισίματος χρήσης) και η μη έκδοση τιμολογίων ώστε να μην πληρωθεί ο φόρος προστιθέμενης αξίας.

Οι τεχνικές που κυρίως εμφανίζονται στην παραποίηση εντοπίζονται κυρίως στις ασώματες και ενσώματες ακινητοποιήσεις, στις συμμετοχές και στις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.

Στα ενσώματα πάγια όπως για παράδειγμα είναι τα οικόπεδα δεν γίνονται αποσβέσεις με αποτέλεσμα να μεταβάλλεται η αξία του Ενεργητικού. Μάλιστα αυτού του είδους η παραποίηση μπορεί να επηρεάσει ακόμα και τους χρηματοδοτικού δείκτες, όπως τον δείκτη ROI που αναφέρεται στην απόδοση επενδυμένων κεφαλαίων της επιχείρησης. Η επιχείρηση προκειμένου να καταφέρει να ωραιοποιήσει τα αποτελέσματά της, εμφανίζοντας αυξημένα κέρδη δεν θα διενεργήσει αποσβέσεις ή ακόμα και αν κάνει θα χρησιμοποιήσει μειωμένους

¹³ Stalebrink OJ, J Sacco, Rationalization of financial statement fraud in government: An ayrian perspective,2005

¹⁴ Dooley D.V, «Financial Fraud. Accounting Theory and Practice» Fordham Journal of Corporate & Financial Law, 2002

συντελεστές. Ο Μπαραξέλης (1998) τονίζει ότι η διαδικασία των αποσβέσεων είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι είναι πηγή χρηματοδότησης για την επιχείρηση, μιας και τα ποσά που αντιστοιχούν σε αποσβέσεις δεν φορολογούνται και η επιχείρηση τα κρατά ως αποθεματικά.¹⁵

Στις ασώματες ακινητοποιήσεις προκειμένου να πετύχουν οι επιχειρήσεις αύξηση των κερδών, μεταφέρουν τα δεδουλευμένα έξοδα χρήσης στο λογαριασμό του Πάγιου Ενεργητικού «Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς σύμβασης». Με την μεταφορά των τόκων στο κόστος προϊόντος αντί του κόστους περιόδου τα κέρδη θα αυξηθούν αφού το κόστος προϊόντος ενσωματώνεται στο προϊόν και αποθεματοποιείται, με αποτέλεσμα να επιβαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης όταν αυτό πουληθεί.

Στα ασώματα πάγια όπως είναι η υπεραξία της ή η φήμη και πελατεία η νομοθεσία ορίζει ότι αποσβένονται εφάπαξ σε μία χρήση ή εντός πενταετίας. Οι εταιρείες όμως προκειμένου να φτιάξουν την εικόνα των αποτελεσμάτων χρήσης αλλάζουν τον χρόνο απόσβεσης σε μία μόνο χρήση κάτι το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τα αποτελέσματα χρήσης να παρουσιάσουν σαφώς βελτιωμένη εικόνα.

Οι περισσότεροι από τους Manager των εταιρειών προκειμένου να βελτιώσουν τον δείκτη ρευστότητας μεταφέρουν τις συμμετοχές στα χρεόγραφα που αποτελούν όμως στοιχεία του κυκλοφορούντος Ενεργητικού. Έτσι ο δείκτης ROI εμφανίζεται σε υψηλότερα επίπεδα.

Στις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις μεταφέρεται το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων στις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις, ώστε να υπάρξει άνοδος του δείκτη άμεση ρευστότητας. Το σύνολο των Περιουσιακών στοιχείων παραμένει αμετάβλητο.

Υπάρχει και άλλος ένας τρόπος που χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις προκειμένου να παραποιηθούν οι χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις. Οι επιχειρήσεις αποτιμούν τα πεπαλαιωμένα εμπορεύματά τους στην τιμή κτήσης τους και όχι στην τιμή πώλησής τους. Έτσι δεν εμφανίζονται οι ζημιές κάτι το οποίο σημαίνει αύξηση των κερδών. Θύμα και σε αυτήν την τεχνική είναι ο δείκτης αποδοτικότητας ROI και ο δείκτης γενικής ρευστότητας.

Η αλλαγή των μεθόδων αποτίμησης από την LIFO στην FIFO είναι μία μέθοδος παραποίησης με στόχο να επηρεαστεί η αξία του τελικού αποθέματος και το κόστος των πωληθέντων καθώς επίσης και ο Ισολογισμός και τα αποτελέσματα χρήσης.

Σίγουρα όμως υπάρχουν πολλοί τρόποι που καταφέρνουν να παραποιήσουν τις οικονομικές καταστάσεις με τρόπο που δεν γίνεται εύκολα αντιληπτός και οι manager των εταιρειών προτείνουν τρόπους που είναι ικανοί να βελτιώσουν την εικόνα της επιχείρησης με όχι πάντα αληθινά στοιχεία.

¹⁵ Μπαραξέλης Σ. «Γενική λογιστική : συνοπτική θεωρεία και λυμένες ασκήσεις γενικής λογιστικής κατά τι ΕΛΓΣ». 1998

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

6.1 Ποίοι είναι οι ανεξάρτητοι ορκωτοί ελεγκτές και ποιο είναι το έργο τους.

Οι ανεξάρτητοι ορκωτοί λογιστές είναι αυτοί που προστατεύουν ολόκληρη την αγορά των αμοιβαίων. Ο ορκωτός ελεγκτής είναι αυτός που στηρίζεται η εμπιστοσύνη του κοινού. Ο ελεγκτής καλείται να επικοινωνήσει με τους μετόχους, τους πιστωτές αλλά και το ευρύτερο κοινό όπως είναι οι υπάλληλοι.

Ο ορκωτός ελεγκτής πρέπει να έχει ανεξαρτησία διότι με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η ποιότητα του ελέγχου αλλά και δημιουργεί εμπιστοσύνη στους χρήστες των χρηματοοικονομικών εκθέσεων.

Το έργο που καλείται να εκπληρώσει ο ορκωτός ελεγκτής είναι μεγάλο και δύσκολο. Αρχικά για να φτάσει στην τελική του άποψη επί των οικονομικών καταστάσεων θα πρέπει σε πρώτο βαθμό να εξετάσει τα λογιστικά βιβλία και στοιχεία της επιχείρησης, αλλά και οποιαδήποτε πληροφορία που σχετίζεται με την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, ως προς την επάρκεια και την αξιοπιστία τους. Επίσης θα πρέπει να κρίνει και αν τα δεδομένα απεικονίζονται σωστά και ακριβοδίκαια στις οικονομικές καταστάσεις.

Για να εξετάσει την αξιοπιστία και την επάρκεια των δεδομένων, ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής καλείται να μελετήσει και να αξιολογήσει τα λογιστικά συστήματα αλλά ειδικότερα το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου. Επίσης θα πρέπει μέσω του ελέγχου να εξασφαλίσει επεξηγήσεις και επαληθευτικές διαδικασίες για τις λογιστικές πράξεις αλλά και τα υπόλοιπα των λογαριασμών ανάλογα με το τι κρίνει αναγκαίο ο ίδιος. Αν ο ορκωτός ελεγκτής διαπιστώσει κατά τον έλεγχο του περιορισμούς, οι οποίοι και τον εμποδίζουν να ολοκληρώσει τον έλεγχό του και να καταλήξει σε σωστό συμπέρασμα θα πρέπει να αναφέρεται καθαρά στο πιστοποιητικό ή την έκθεση ελέγχου που θα δώσει ο ορκωτός ελεγκτής. Στην έκθεση ελέγχου ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής οφείλει να καταλήγει σε σαφές πόρισμα χωρίς επιφυλάξεις επί των οικονομικών καταστάσεων. Τέλος ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής υπογράφει την έκθεση ελέγχου.

6.2 Ποια η ευθύνη των ορκωτών λογιστών. Εσωτερικός κ εξωτερικός έλεγχος.

Σύμφωνα με τους Σπαθής, Δούμπος, Ζοπουνίδης (2002) το Συμβούλιο Ελεγκτικών Προτύπων το 1997 δημιουργεί το πρότυπο ν 82, σύμφωνα με το οποίο «το ASB απαιτεί από τους ελεγκτές να αποδεχθούν το ρίσκο να υπάρξει παραποίηση σε έναν έλεγχο και τους ενθαρρύνει να λάβουν υπ' όψιν τους το εσωτερικό σύστημα ελέγχου όσο και την συμπεριφορά της Διοίκησης όταν διενεργούν την ελεγκτική διαδικασία».

Όσο οι επιχειρήσεις μεγαλώνουν, οι δομή τους γίνεται όλο και πιο πολύπλοκη με αποτέλεσμα να δυσκολεύεται πολύ ο εντοπισμός αυτού του φαινομένου, ιδίως τα τελευταία χρόνια. Μεταβολές έχει υποστεί και ο τρόπος που πρέπει να γίνεται ο έλεγχος μιας και παλαιότερα ο έλεγχος επικεντρωνόταν στον Ισολογισμό. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δείξουν οι ορκωτοί λογιστές και στον δύσκολο διαχωρισμό του λογιστικού λάθους (error), από την σκόπιμη λογιστική απάτη (fraud).

Όσον αφορά τον εσωτερικό έλεγχο τώρα το Ελεγκτικό Πρότυπο στο νούμερο 40 αναφέρει ότι «Δέχεται την ύπαρξη έμφυτων περιορισμών της ικανότητας των ελεγκτών να εντοπίσουν την παραποίηση, ειδικά αν αυτή προέρχεται από στελέχη της διοίκησης». Ο εσωτερικός έλεγχος έχει μεγαλύτερη χρησιμότητα απ' ότι παλαιότερα διότι οι επιχειρήσεις έχουν γίνει πολύ πιο πολύπλοκες όσον αφορά τις δραστηριότητες τους. Ειδικά οι μεγάλες επιχειρήσεις απαρτίζονται από πολλές διευθύνσεις, πολλά τμήματα και ακόμα περισσότερους εργαζομένους, κάτι το οποίο σημαίνει ότι αυτός που θα αναλάβει την επίβλεψη όλων θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός, αφού η δουλειά που θα εκτελεί απαιτεί περίσσια προσοχή. Η λήψη των σωστών αποφάσεων διευκολύνεται από τις εξελιγμένες μεθόδους διοίκησης που υπάρχουν τώρα αλλά και τα ειδικευμένα διοικητικά στελέχη. Ωστόσο η εγκυρότητα των πληροφοριών που χρησιμοποιείται δεν σταματά να ελέγχεται. Αυτό σημαίνει ότι ο εσωτερικός έλεγχος μιας επιχείρησης είναι απαραίτητος και πολύ σημαντικός.

Επίσης ο εσωτερικός ελεγκτής θα πρέπει να είναι υπάλληλος της επιχείρησης ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι το έργο το οποίο εκτελεί είναι κυρίως προληπτικού χαρακτήρα. Κατά τη διάρκεια της ελεγκτικής διαδικασίας η θέση του εσωτερικού ελεγκτή είναι ιδιαίτερα λεπτή αφού είναι αυτός που παρακολουθεί τις λογιστικές καταχωρήσεις με σκοπό να επισημάνει άμεσα τις παράνομες πράξεις ή τα σφάλματα που τυχόν θα υπάρξουν. Μιας και η ανακάλυψη κάποιου σφάλματος κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων είναι κάτι το οποίο διακυβεύονται συμφέροντα της επιχείρησης, άρα και η θέση του ίδιου, το πιθανότερο είναι να δοθεί κάποιο χρονικό περιθώριο προκειμένου να καλυφθεί το σφάλμα.

Αντίθετα με τον εσωτερικό έλεγχο όμως, στον εξωτερικό έλεγχο δεν υπάρχουν τέτοιοι περιορισμοί. Το πιο αποτελεσματικό πλέον είναι τον εξωτερικό έλεγχο να τον αποτελούν πρόσωπα άρτιας επιστημονικής κατάρτισης και εξειδικευμένης πείρας τα οποία είναι σε θέση να ασκούν την επαγγελματική τους ιδιότητα με μεγάλη

υπευθυνότητα. Αυτό το είδος ελέγχου είναι και αυτό που αποτελεί να πιο σοβαρό και το πιο αποτελεσματικό μέσο προστασίας για τα κεφάλαια του Κοινωνικού συνόλου. Άρα τα πρόσωπα που διενεργούν τους ελέγχους έχουν κυρίαρχο ρόλο όσον αφορά τη σωστή λειτουργία της επιχείρησης και γενικότερα των οικονομικών μονάδων που αποτελούν την κοινωνική οικονομία.

Επίσης ο εξωτερικός ελεγκτής δεν έχει υπαλληλική σχέση με την επιχείρηση όπως ο εσωτερικός ελεγκτής. Είναι ανεξάρτητος και αδέσμευτος απέναντι στην οικονομική μονάδα, άρα δεν επηρεάζεται από τη διοίκηση κάτι το οποίο σημαίνει ότι δεν έχει όλα τα μειονεκτήματα που αναφέραμε παραπάνω για τον εσωτερικό ελεγκτή. Σίγουρα λοιπόν το έργο του θα είναι και πιο αντικειμενικό. Λόγω της ανεξαρτησίας αυτής το έργο του αποκτά ιδιαίτερο κύρος και το πόρισμά του έχει την σφραγίδα της αντικειμενικότητά του με σκοπό την ευρύτερη χρησιμότητα του.

Ο Αποστόλου και ο Crumbley (2001), που ασχοληθήκαν με το θέμα επισημαίνουν ότι «Ένας ελεγκτής δεν είναι δυνατόν να είναι σίγουρος πως θα καταφέρει να αποκαλύψει πάντα το φαινόμενο αυτό.¹⁶ Και αυτό λόγω α) της κρυφής πλευράς της διαδικασίας της παραποίησης συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι η παραποίηση συχνά με μυστικές συμφωνίες ή παραποιημένα αποδεικτικά έγγραφα και β) της ελευθερίας έκφρασης άποψης που του παρέχεται από το νόμο και η οποία μπορεί να τον οδηγήσει σε εσφαλμένα συμπεράσματα».

Ένας βασικός λόγος επίσης που οι ελεγκτές αδυνατούν να ανταποκριθούν πλήρως στα καθήκοντά τους είναι και η πίεση που δέχονται από την διοίκηση. Η πίεση σχετίζεται και με το χρόνο αλλά και με χρηματικό κόστος.

Αξίζει όμως να πούμε ότι οι εταιρείες προσπαθούν να συμμορφωθούν λίγο με τα ισχύοντα πρότυπα, μετά το σκάνδαλο που είχε ξεσπάσει με την ENRON. Λόγω της τεχνολογίας όμως ακόμη και στον κλάδο της λογιστικής, υπάρχει σημαντική μείωση στο κόστος του ελέγχου. Αυτό το εκμεταλλεύονται και οι λογιστές φτάνοντας στο αποτέλεσμα της μείωσης του επιπέδου του ελέγχου αλλά και την αποτελεσματικότητα της δουλειάς τους.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές τώρα προκειμένου να επισπεύσουν την εργασία τους, βασίζονται στα στοιχεία του εσωτερικού ελέγχου, με αποτέλεσμα μερικές φορές να αποκρυφτούν σκάνδαλα και ατασθαλίες. Βασική αδυναμία του ελεγκτικού συστήματος είναι το παραπάνω αφού ο εσωτερικός έλεγχος, ελέγχει κυρίως τους υπαλλήλους και όχι τα στελέχη, που συνήθως είναι υπεύθυνα για τις ατασθαλίες.

Τέλος σε όλη αυτήν την προαναφερθείσα κατάσταση έχει συμβάλλει και το ότι ο λογιστής δεν ασκεί μόνο λογιστικό επάγγελμα αλλά έχει πολλούς ρόλους μέσα στην εταιρεία σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά προβλήματα της εταιρείας και τα επενδυτικά της σχέδια. Αποτέλεσμα είναι η αποκόμιση μεγάλων χρηματικών ποσών

¹⁶ Crumbley, L.N. Apostolou , «The Accounting Profession and Financial Statement Fraud », Department of Accounting Louisiana State University, 2001

από τις διάφορες ασχολίες χωρίς να συνεχίζει να δείχνει την προσοχή που χρειάζεται κατά την σύνταξη και των έλεγχου των οικονομικών καταστάσεων.

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα λοιπόν ότι η εργασία και τα καθήκοντα των ελεγκτών λογιστών είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη διαδικασία αφού εξαρτώνται πολλά συμφέροντα από τη δουλειά τους.

6.3 Τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου της παραποίησης.

Σ' αυτό το κεφάλαιο ήρθε η ώρα να αναφέρουμε τις τεχνικές αυτές οι οποίες βοηθούν προκειμένου να εντοπιστεί και η ακόμη και να προληφθεί το φαινόμενο της παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων.

Ο ελεγκτής οφείλει από δικής του πλευράς να κρατά αμερόληπτη και αντικειμενική στάση. Ο εσωτερικός ελεγκτής περιορίζεται εντός της επιχείρησης, της οποίας όπως έχουμε προαναφέρει είναι και υπάλληλος. Αντίθετα ο ρόλος του εξωτερικού ελεγκτή δεν περιορίζεται σε μία μόνο επιχείρηση, αλλά σε περισσότερες.

Ο ελεγκτής έχει υποχρέωση να ενημερώνεται συχνά σχετικά με τις αλλαγές που γίνονται στους νόμους ή στις ισχύοντα διατάξεις ενώ παράλληλα οφείλει να διαθέτει απόλυτα κριτική σκέψη, χωρίς να θεωρεί τίποτα δεδομένο.

Τόσο ο εσωτερικός, όσο και ο εξωτερικός έλεγχος είναι εξίσου σημαντικοί. Η δουλειά των εσωτερικών ελεγκτών δεν μπορεί να αντικατασταθεί από την δουλειά των εξωτερικών ελεγκτών όπως και αντίστροφα. Αξίζει όμως να αναφερθεί ότι η εργασία των εσωτερικών ελεγκτών είναι ιδιαίτερα πολύτιμη για τους εξωτερικούς ελεγκτές, αφού οι ίδιοι χρησιμοποιούν τα δικά τους συμπεράσματα ως δεδομένα, προκειμένου να καταλήξουν και οι ίδιοι σε συμπέρασμα. Πέρα όμως τις διαφορές μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών υπάρχουν και όμοια στοιχεία μεταξύ τους, μιας που και οι μεν και οι δεν θεωρούνται «σύμβουλοι επιχειρήσεων», αλλά και οι δύο ασχολούνται με τον έλεγχο των επιχειρήσεων, χρησιμοποιώντας τις ίδιες ελεγκτικές διαδικασίες.

Θα πρέπει επίσης όσον αφορά ολόκληρη την ομάδα ελέγχου να κυριαρχεί το πνεύμα της συνεργασίας και της κατανόησης και να επικρατεί κοινή λογική σκέψη ως προς τον έλεγχο. Η ανταλλαγή απόψεων, γνώσεων και εμπειριών είναι κάτι που επιτρέπεται και πετυχαίνεται με την βοήθεια της καλής συνεργασίας. Ιδιαίτερη συζήτηση χρειάζεται σχετικά με τη δομή και την πολυπλοκότητα της επιχείρησης καθώς και τον κλάδο τον οποίο και δραστηριοποιείται.

Σύμφωνα με τον Evan Maltese (2005) τρία βήματα λαμβάνει η συλλογή πληροφοριών λόγω παραποίησης:

- ✓ Συστηματική έρευνα της διοίκησης, της επιτροπής ελέγχου, του τμήματος εσωτερικού ελέγχου, καθώς και των άλλων τμημάτων της επιχείρησης. Η

ομάδα ελέγχου θα πρέπει να συζητάει τόσο με τους managers όσο και με τα στελέχη, να παρακολουθεί και να καταγράφει τις αντιδράσεις τους ύποπτες δραστηριότητες (στο χρηματοοικονομικό και λειτουργικό τμήμα) και ενδεχόμενες απάτες.

- ✓ Γενική ανάλυση χρηματοοικονομικών και μη παραγόντων που περιλαμβάνονται στο Προσάρτημα της εταιρείας.
- ✓ Εντοπισμός και άμεση αναφορά παραγόντων (risk factor) που είναι συνυφασμένοι με το ενδεχόμενο εμφάνισης παραποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Εξάλλου το πρότυπο νούμερο 99 αναφέρει «πως αν εξωτερικός ελεγκτής εντοπίσει την παραποίηση σε κάποιο κατώτερο κλιμάκιο θα πρέπει να το αναφέρει αμέσως στο ανάλογο τμήμα της διοίκησης που έχει την εποπτεία του. Ενώ αν η παραποίηση αφορά διοικητικό στέλεχος ο ελεγκτής θα πρέπει αμέσως να το αναφέρει στην επιτροπή ελέγχου».

Η διοίκηση αλλά και τα ανώτερα στελέχη οφείλουν να κατανοήσουν τον ρόλο του ελεγκτή για την εταιρεία αλλά και όλο το κοινωνικό σύνολο και να είναι απόλυτα συνεργάσιμα αν τους ζητηθεί. Επειδή όμως μπορεί να τεθούν και θέματα ηθικής οι Amat, Black και Downs (1999) αναφέρουν ότι «θα πρέπει να τηρούνται κανόνες ηθικής και δεοντολογίας τόσο κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων όσο και κατά των ελεγχό τους».¹⁷

Προκειμένου να μη γίνουν δυσάρεστες καταστάσεις οι εταιρείες μπορούν από δικής τους πλευρά να έχουν μυστικές ή εμπιστευτικές μεθόδους (γραφεία ή διορισμένους υπαλλήλους για την συλλογή παραπόνων από τους εργαζομένους και να τους προστατεύει αν έχει πέσει στην υπόληψη τους κάποια παραποίηση και φοβούνται να την ομολογήσουν προκειμένου να προστατεύσουν τη θέση τους).

Ο Razaee (2002) αναφέρει ότι θα βοηθούσε πολύ και μία διαδικασία όπου τα υψηλόβαθμα στελέχη και οι ελεγκτές να μπορούσαν να αποτιμηθούν ηθικά.¹⁸

Η αποτελεσματική και συνεχής διακυβέρνηση της εταιρείας είναι όμως αυτό που παίζει τον σημαντικότερο ρόλο, προκειμένου να καταπολεμηθεί το φαινόμενο της παραποίησης. Βασικά στελέχη της διακυβέρνησης είναι η επιτροπή ελέγχου, το διοικητικό συμβούλιο αλλά και οι εσωτερικοί και εξωτερικοί ελεγκτές.

Επίσης ο Razaee (2002) αναφέρει ότι και το κράτος έχει ευθύνη και θα πρέπει να τιμωρεί τις επιχειρήσεις ή τα στελέχη που εμπλέκονται σε φαινόμενα παραποίησης με στόχο τον σωφρονισμό αυτών αλλά και υπολοίπων που σκέφτονται να εμπλακούν στο μέλλον σε τέτοιου είδους φαινόμενα.¹⁸

¹⁷ Amat, J. Blake and J. Dowds , «The ethics of creative accounting» , journal of Economic Literature, classification.1999

¹⁸ Razaee Z. , «Financial statement fraud prevention and detection», 2002

Ας θυμηθούμε το σκάνδαλο της Enron όπου η SEC (SECURITIES EXCHANGE COMMISSION) είχε ζητήσει την φυλάκιση των εμπλεκομένων ακόμα και 20 χρόνια.

Σαφή απάντηση όμως ως προς τον αν μπορεί να τελικά να επαλειφθεί το φαινόμενο της παραποίησης δεν υπάρχει, ελπίζουμε όμως ότι τόσο τα στελέχη όσοι και οι απλοί εργαζόμενοι κάθε επιχείρησης θα συνειδητοποιήσουν ότι η παραποίηση θεωρείται έγκλημα το οποίο και έχει πολυδιάστατες οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, νομικές αλλά και ηθικές επεκτάσεις, άρα και χρειάζεται ιδιαίτερα ηθικός και υπεύθυνος προβληματισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

7.1 Μεθοδολογία της έρευνας.

Η Πτυχιακή αυτή έχει να κάνει με τις επιπτώσεις στις οικονομικές καταστάσεις όταν άρχισαν να εφαρμόζονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα μετά το 2005. Αφού διεξήχθη εμπειρική έρευνα σε δείγμα 37 εταιρειών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών για τη χρονική περίοδο 2002 έως και 2007 καταλήγουμε στις επιπτώσεις από την εφαρμογή των ΔΛΠ.

Συγκεκριμένα διερευνήσαμε τις πληροφορίες που παρέχονται από τις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών αυτών, όταν έχουν συνταχθεί βάση Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων και όταν έχουν συνταχθεί βάση Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Εξετάζουμε πρώτα τα έτη 2002-2004 που ίσχυαν τα ΕΛΠ και έπειτα τα έτη 2005-2007 που οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονταν βάση ΔΛΠ.

Εφαρμόσαμε το Management Commentary Scoring Sheet, το οποίο αποτελείται από 50 ερωτήσεις που χωρίζονται σε 5 ομάδες. Χρησιμοποιώντας μία κλίμακα από το 1 έως το 5, σημειώναμε με τον αντίστοιχο βαθμό στην κλίμακα για το κατά πόσο υπάρχουν στις καταστάσεις τα στοιχεία του Management Commentary.

Έπειτα αθροίζαμε τα πόσα της κλίμακας ανά ομάδα ερωτήσεων για μία εταιρεία κάθε φορά και για ένα έτος, και τα μετατρέπαμε σε ποσοστά. Με τη βοήθεια του excel μεταφέραμε όλα τα ποσοστά σε ένα φύλλο και έτσι ήταν πολύ εύκολο να δημιουργήσουμε τόσο ατομικά πινακάκια όσο και συνολικά για όλες τις εταιρείες και να κάνουμε και τα γραφήματά μας ώστε να φανούν εύκολα τα αποτελέσματα της έρευνας.

Στον Πίνακα 1 της επόμενης σελίδας παρουσιάζεται η κατανομή των δεκατεσσάρων αυτών εταιριών ανά κλάδο δραστηριότητας, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση που έχει γίνει από το ΧΑΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΝΤΙΚΩΝ	CRETA FARM
2	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ

		ΠΙΣΤΗ
3	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	ΕΤΕΜ ΑΕ
4	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΒΙΟΧΑΛΚΟ
5	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	Ebz
6	ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	Kalpinis
7	ΕΤΑΙΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Lannet
8	ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	Medical Center
9	ΕΤΑΙΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Microland
10	ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	Motoroil
11	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ	Multineos
12	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	Moultirama
13	ΕΜΠΟΡΙΚΗ Κ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Allatini
14	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΡΤΟΠΟΙΑΣ	Loulis
15	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ	Mouzakis
16	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Quest
17	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ & ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	Cyclon
18	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	Sidenor

	ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	
19	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
20	ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΥΧΕΡΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	ΟΡΑΡ
21	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Aspis Pronia
22	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Bute computer
23	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	Elton chemical
24	ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΑΝΙΩΝ	Druckfarben
25	ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ	DEH
26	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Forthnet
27	ΕΜΠΟΡΙΑ Κ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	Sprinder
28	ΜΕΤΑΛΛΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	Rocas
29	ΕΜΠΟΡΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ	Vell group
30	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΑΛΚΟΥ	Halcor
31	ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Euromedica
32	ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ Κ ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΩΝ	Jumbo

5.2. Εμπειρική μελέτη των Περιπτώσεων - Αποτελέσματα

Στην πρώτη στήλη των παρακάτω πινάκων εμφανίζετε η συχνότητα σε κάθε ένα επίπεδο των μεταβλητών στην δεύτερη στήλη είναι το ποσοστό ως προς το σύνολο

του κάθε επιπέδου των μεταβλητών. Για καλύτερη κατανόηση θα χωρίσουμε τις εταιρείες σε κατηγορίες σύμφωνα με το κυρίως αντικείμενο ενασχόλησής τους.

Ο παρακάτω πίνακας νούμερο 2 διαχωρίζει τις εταιρείες σε κατηγορίες.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
1	Creta farm, Ebz, Allatini, Loulis, AB ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ	Βιομηχανίες & εμπορίες τροφίμων & ποτών.
2	Aspis Pronia, Ευρωπαϊκή Πίστη	Ασφαλιστικές εταιρείες
3	Etem AE, ΒΙΟΧΑΛΚΟ, Kalpinis, Multineos, Sidenor, Rocas, Halcor, Sidma	Βιομηχανίες διάφορων μετάλλων.
4	Lannet, Microland, Multirama, quest, bute computer, forthnet	Εταιρείες τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής.
5	Medical center, Euromedica	Εταιρείες παροχής υπηρεσιών.
6	Motoroil, Cyclon	Εμπορία πετρελαιοειδών
7	Mouzakis, Sprinder	Βιοτεχνίες κλωστοϋφαντουργείων και ενδυμάτων.
8	οραp	Εταιρεία οργάνωσης διεξαγωγής & λειτουργίας τυχερών παιχνιδιών
9	Elton chemical, Druckfarben	Εμπορικές & βιομηχανικές εταιρείες μελανιών κ λοιπού εμπορίου.
10	ΔΕΗ	Δημόσια υπηρεσία ηλεκτρισμού
11	Jumbo, Vell group	Λιανικό εμπόριο παιχνιδιών και ηλεκτρικών συσκευών.

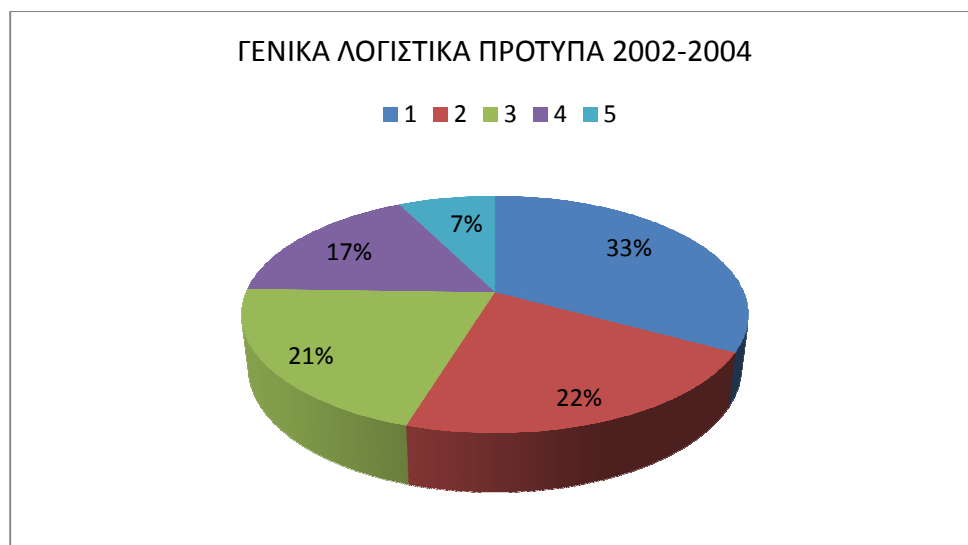
1^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Βιομηχανίες & εμπορίες τροφίμων & ποτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	43,4	58,87%
2	49,8	38,80%
3	67,2	37%
4	50,4	30,60%
5	25,2	13,20%
TOTAL	236	178,47%

ΓΡΑΦΗΜΑ 1α



ΠΙΝΑΚΑΣ 1β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	19,6	23,6%
2	19,40	14,6%
3	47,60	24,2%
4	42,8	26%
5	8	4,4%
TOTAL	137,40	66,80%

ΓΡΑΦΗΜΑ 1β



Παρατηρούμε λοιπόν ότι σε αυτό τον κλάδο των βιομηχανιών και της εμπορίας τροφίμων υπάρχουν περισσότερα στοιχεία στις οικονομικές καταστάσεις τους όσον αφορά τη φύση της επιχείρησης, τους στόχους και τις στρατηγικές της, τους βασικούς πόρους – κινδύνους, τα αποτελέσματα και τις προοπτικές αλλά ακόμα και για τα μέτρα και τους δείκτες απόδοσής τους όταν αυτές συντάσσονταν σύμφωνα με τα Γενικά Λογιστικά Πρότυπα παρά με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Όσον αφορά τα βασικά στοιχεία της επιχείρησης (φύση - στόχους), βρίσκουμε αρκετά στοιχεία και στις οικονομικές καταστάσεις των ΔΛΠ, αντίθετα με τα μέτρα και τους δείκτες απόδοσής της που τα στοιχεία που μπορούμε να αντλήσουμε εδώ είναι μηδαμινά.

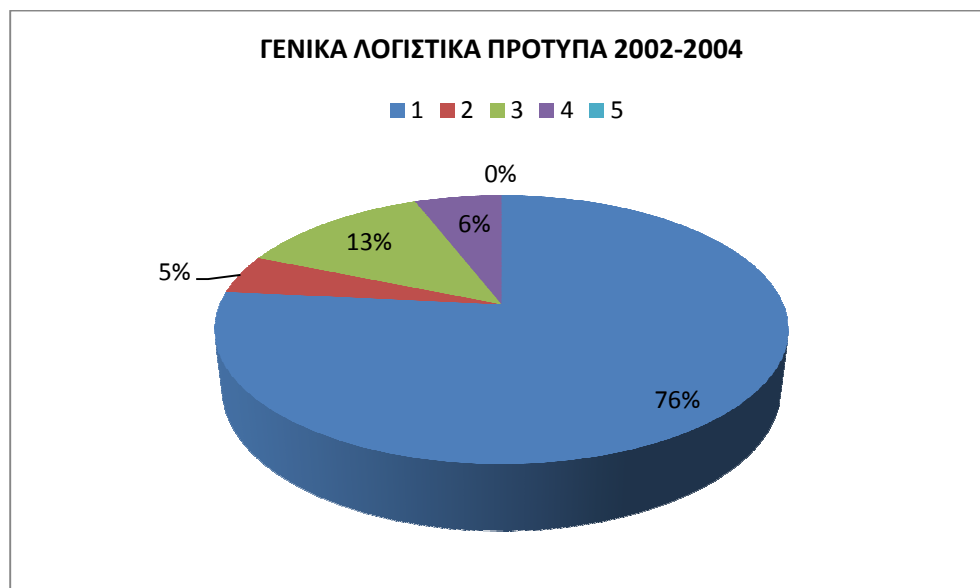
2^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	24,5	32,66%
2	3	2%
3	10,5	5,5%
4	4,5	2,5%
5	0	0%
TOTAL	42,50	42,66%

ΓΡΑΦΗΜΑ 2α



ΠΙΝΑΚΑΣ 2β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	33	44%
2	0	0%
3	37,5	19%
4	9	5,5%
5	0	0%
TOTAL	79,50	68,50%

ΓΡΑΦΗΜΑ 2β



Από τις οικονομικές καταστάσεις στο κλάδο των ασφαλιστικών εταιρειών τόσο όταν συντάσσονται σύμφωνα με τα Γενικά Λογιστικά Πρότυπα, όσο και όταν συντάσσονται βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων να αντλούμε πλήθος στοιχείων σε ότι έχει να κάνει με το ποια είναι η επιχείρηση και ποια τα προϊόντα της. Γενικά όμως τα στοιχεία που μπορούμε να βρούμε δεν είναι αρκετά ούτε στα ΓΛΠ αλλά ούτε και στα ΔΛΠ.

Ειδικά ότι έχει να κάνει με τα μέτρα αξιολόγησης της προόδου της εκάστοτε εταιρείας όπου δεν εντοπίζεται κανένα στοιχείο ούτε στα ΓΛΠ αλλά ούτε και ΔΛΠ. Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι στις καταστάσεις των ΔΛΠ δεν υπάρχουν στοιχεία ούτε και για τη δυνατότητα ρευστότητας της εταιρείας και τους κινδύνους της.

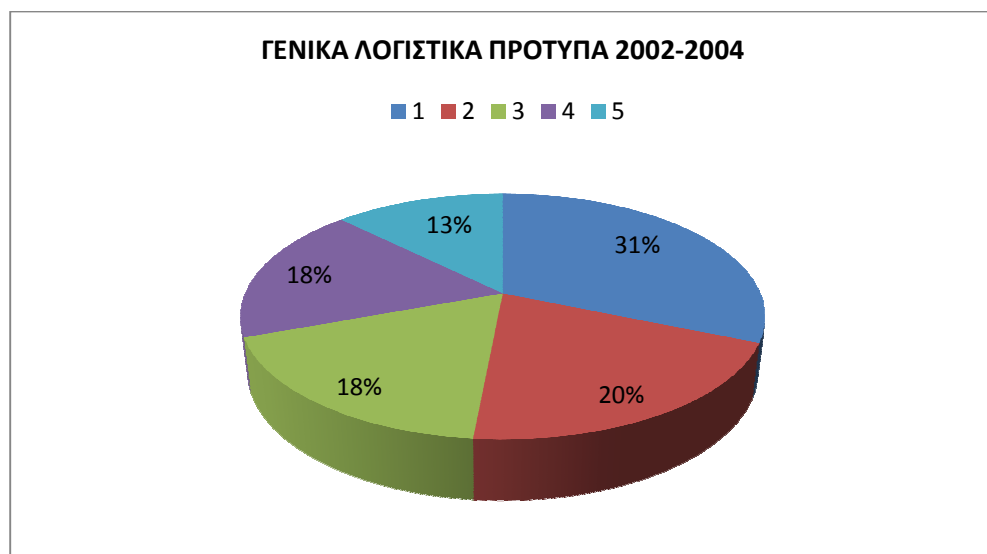
3^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3α ΕΤΕΜ ΑΕ

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	28	36,31%
2	30,86	23,36%
3	39,71	20,7%
4	34,42	20,93%
5	25,5	14,57%
TOTAL	158,49	115,87%

ΓΡΑΦΗΜΑ 3α



ΠΙΝΑΚΑΣ 3β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	12,28	16,35%
2	27,57	20,35%
3	41,78	21,42%
4	54,71	33,14%
5	4,62	2,5%
TOTAL	140,96	93,76%

ΓΡΑΦΗΜΑ 3β



Στον κλάδο των βιομηχανιών διάφορων μετάλλων όπως είναι το αλουμίνιο, ο χάλυβας και ο χαλκός παρατηρούμε ότι τόσο στα Γενικά Λογιστικά Πρότυπα, όσο και στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα οι οικονομικές καταστάσεις τους παρέχουν σχεδόν τα ίδια στοιχεία για τις εταιρείες με τη διαφορά ότι τα ΓΛΠ μιλούν λίγο περισσότερο για τον τρόπο αξιολόγησης της εταιρείας. Έτσι μπορούμε να βρούμε επαρκή στοιχεία και πριν αλλά και μετά το 2005.

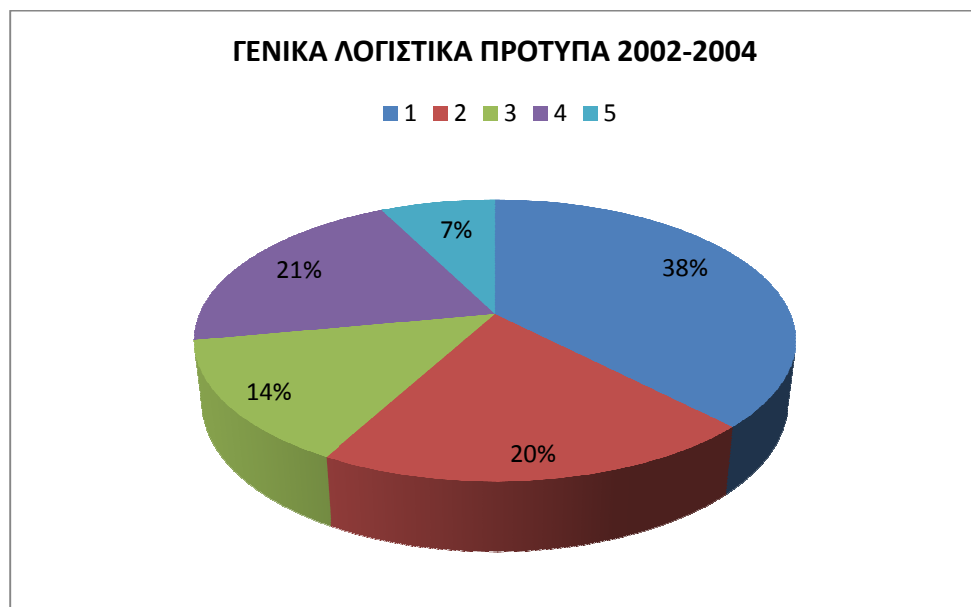
4^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΗΛΕΠΟΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	50.33	67.11%
2	47.66	35.83%
3	49	25.11%
4	60.16	36.5%
5	24	13.16%
TOTAL	231.15	177.71%

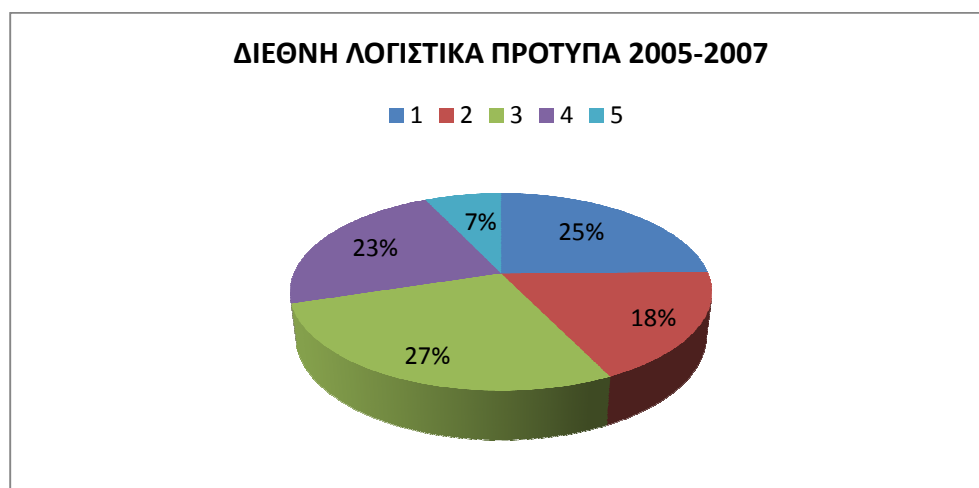
ΓΡΑΦΗΜΑ 4α



ΠΙΝΑΚΑΣ 4β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	17,66	23,5%
2	23,33	17,16%
3	52	26%
4	35,83	21,66%
5	11,66	6,66%
TOTAL	140,48	94,98%

ΓΡΑΦΗΜΑ 4β



Στις τηλεπικοινωνιακές εταιρείες που ασχολούνται και με την πληροφορική γενικότερα η χρήση των Γενικών Λογιστικών Προτύπων παρέχει σχεδόν αρκετά στοιχεία που αναλύουν τη γενική εικόνα της επιχείρησης. Λίγα αλλά αρκετά στοιχεία μπορούμε να βρούμε και τους στόχους της αλλά και το κατά πόσο η λογική που χρησιμοποιεί η εταιρεία είναι και αποτελεσματική.

Από το 2005 και μετά που αρχίζει η χρήση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων τα στοιχεία που παρέχονται και οι πληροφορίες μέσω των οικονομικών καταστάσεων είναι πιο ελλιπής και ειδικότερα όταν μιλάμε για τα στοιχεία αυτά που μετράνε την απόδοση της εταιρείας που παρέχονται ελάχιστες πληροφορίες με τη χρήση των ΔΛΠ.

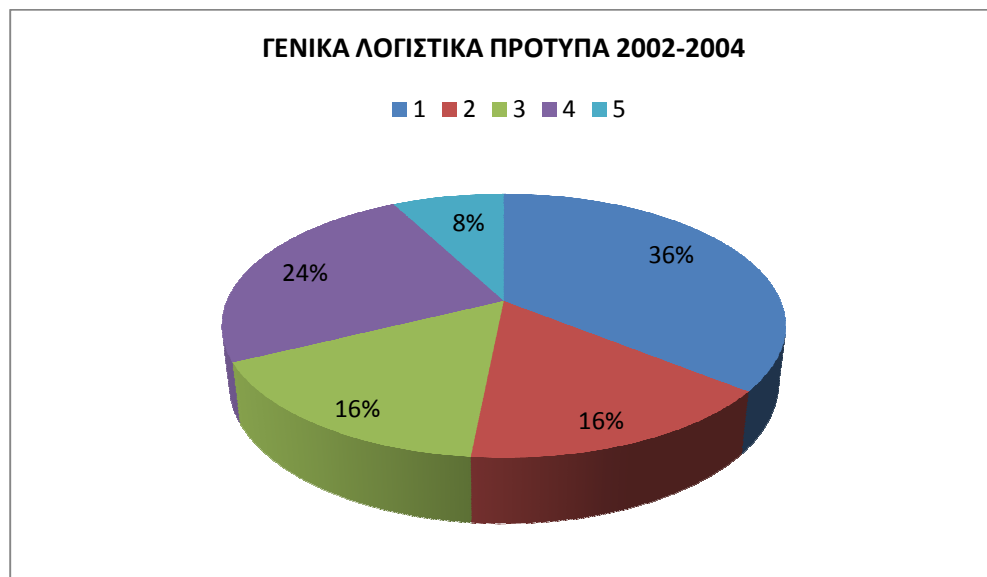
5^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	34	44,33%
2	26,5	19,5%
3	39	20%
4	51	30,5%
5	16,5	9,5%
TOTAL	167	123,83 %

ΓΡΑΦΗΜΑ 5α



ΠΙΝΑΚΑΣ 5β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ 2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	22,5	30%
2	23,5	17,5 %
3	31	15,5%
4	46	27,5%
5	4,5	2,5%
TOTAL	127,5	93%

ΓΡΑΦΗΜΑ 5β



Ανάλογη περίπτωση και ο κλάδος των παροχών ιατρικών παροχών. Λίγα αλλά αρκετά στοιχεία μπορούμε να αντλήσουμε και σε αυτήν την περίπτωση είτε οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται με Γενικά Λογιστικά Πρότυπα , είτε με Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Μόνο στους δείκτες απόδοσης τα στοιχεία είναι μηδαμινά και πριν αλλά και μετά το 2005.

Βλέπουμε λοιπόν ότι η υποχρεωτική χρήση των ΔΛΠ το 2005 στο κλάδο των ιατρικών υπηρεσιών δεν επέφερε μεγάλες αλλαγές.

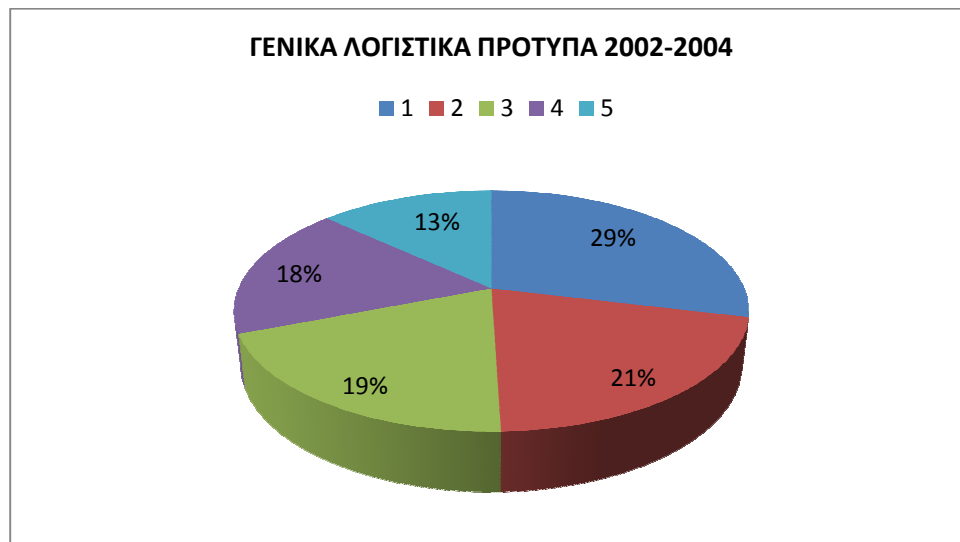
6η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	42	49,33%
2	39	35,5%
3	66	33,5%
4	50,5	30,5%
5	40	22,5%
TOTAL	237,5	171,33%

ΓΡΑΦΗΜΑ 6α



ΠΙΝΑΚΑΣ 6β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ 2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	25	33,5%
2	19	14%
3	64,5	33,5%
4	33	20%
5	24	9,5%
TOTAL	165,5	110,5%

ΓΡΑΦΗΜΑ 6β



Φτάσαμε στο κλάδο των πετρελαίου.. Ίσως ένας κλάδος που η χρήση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων επιτρέπει στις οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται βάση αυτών να παρέχουν αρκετές πληροφορίες για τη φύση των επιχειρήσεων, τους στόχους της και την αποτελεσματικότητά της. Σίγουρα έχουμε τη δυνατότητα να αντλήσουμε λιγότερα στοιχεία σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις από το 2002-2004 (ΓΛΠ), αλλά πάλι τα στοιχεία είναι αρκετά.

Λιγότερα στοιχεία θα δούμε και εδώ σε ότι έχει να κάνει με τα μέτρα απόδοση και πρην αλλά και μετά τη χρήση των ΔΛΠ.

7^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ - ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 7α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	31	41,33%
2	54	39,5%
3	45	23%
4	63	38%
5	13,5	7,5%
TOTAL	206,5	149,33%

ΓΡΑΦΗΜΑ 7α



ΠΙΝΑΚΑΣ 7β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	16	21,5%
2	19,5	14,5%
3	55,5	28,5%
4	35,5	22%
5	23	13%
TOTAL	149,5	99,5%

ΓΡΑΦΗΜΑ 7β



Στον κλάδο των βιοτεχνιών ενδυμάτων και κλωστοϋφαντουργίας βλέπουμε ότι τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ωφέλησαν τις οικονομικές καταστάσεις με αποτέλεσμα να μπορούμε τα βρούμε περισσότερα στοιχεία που να μιλούν για την γενική πρόοδο της εταιρείας, αν και γενικότερα οι οικονομικές καταστάσεις των Γενικών Λογιστικών Προτύπων φαίνονται πιο πλήρης.

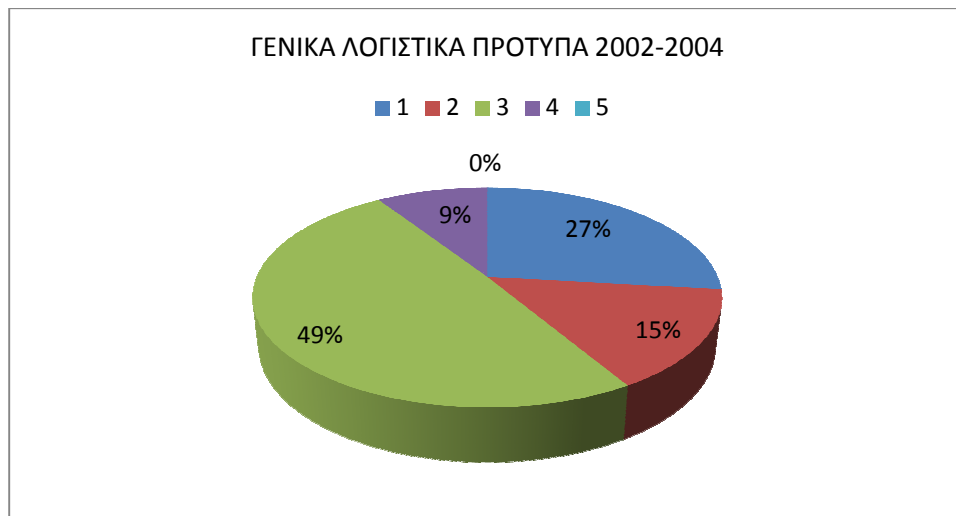
8^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΥΧΕΡΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	11	14,67%
2	11	8%
3	54	27%
4	9	5%
5	0	0%
TOTAL	85	11,07%

ΓΡΑΦΗΜΑ 8α



ΠΙΝΑΚΑΣ 8β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ 2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	18	24%
2	11	8%
3	40	21%
4	24	15%
5	0	0%
TOTAL	93	13,53%

ΓΡΑΦΗΜΑ 8β



Στον κλάδο του ΟΠΑΠ όμως φαίνεται οι οικονομικές καταστάσεις με το 2005 (χρήση ΔΛΠ) να είναι πιο επαρκής σε σχέση με αυτές των ΓΛΠ, αν και ούτε πριν αλλά ούτε και μετά την αλλαγή των Λογιστικών Προτύπων μπορούμε να βρούμε στοιχεία που να μπορούν να μετρήσουν την πρόοδο της εταιρείας. Άρα στον κλάδο των τυχερών παιχνιδιών φαίνεται να ωφέλησε η υποχρεωτική τήρηση των οικονομικών καταστάσεων με τα ΔΛΠ.

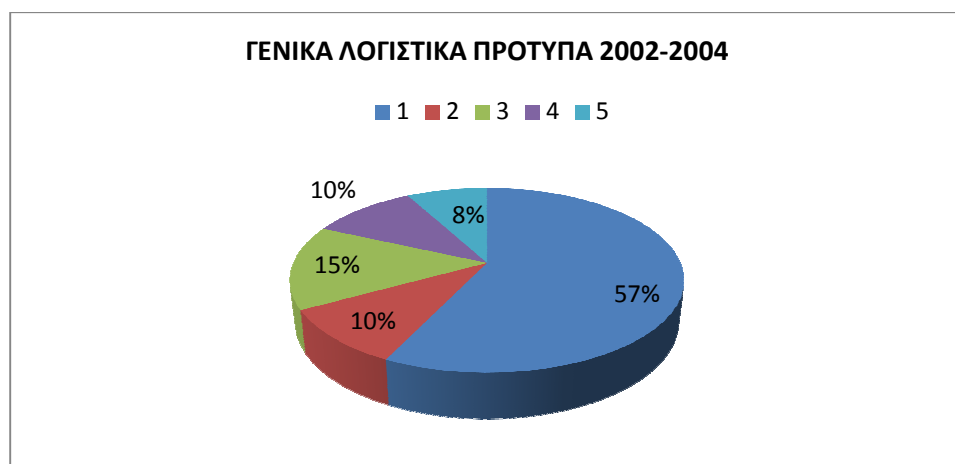
9^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕΛΑΝΙΩΝ & ΛΟΙΠΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	38,5	58%
2	13,5	10%
3	29,5	15%
4	13,5	10,5%
5	14	8%
TOTAL	109	101,5%

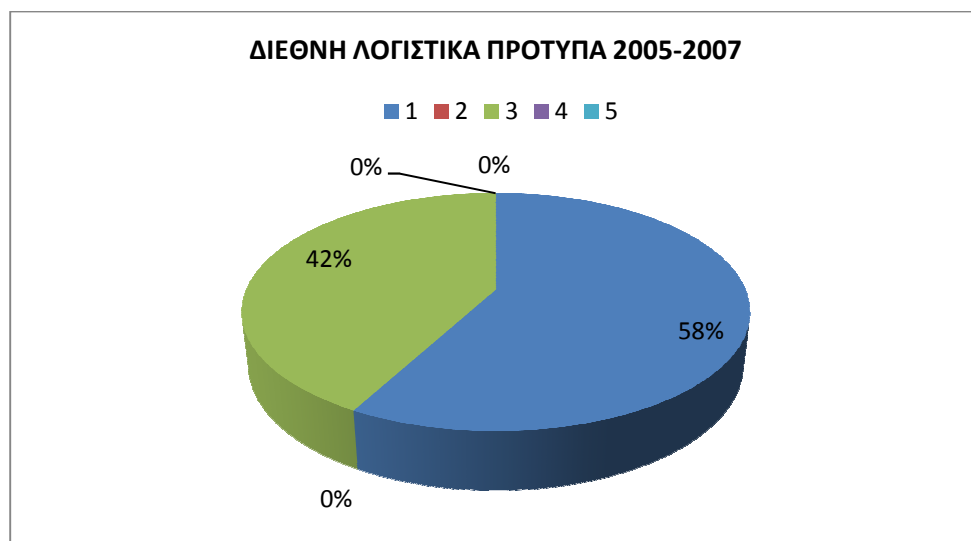
ΓΡΑΦΗΜΑ 9α



ΠΙΝΑΚΑΣ 9β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	16,5	22%
2	0	0%
3	26,5	16%
4	0	0%
5	0	0%
TOTAL	43	38%

ΓΡΑΦΗΜΑ 9β



Στις εμπορικές και βιομηχανικές εταιρείες γενικού εμπορίου κάθε άλλο παρά ωφέλεια επέφερε η υποχρεωτική τήρηση των ΔΛΠ στις οικονομικές καταστάσεις. Τα μοναδικά στοιχεία που μπορούμε να βρούμε έχουν να κάνουν με τη φύση της εταιρείας και τα προϊόντα της, αλλά και με τις διαθέσιμες πηγές της εταιρείας και το κατά πόσο αυτή είναι επαρκής,

Αντίθετα όμως οι οικονομικές καταστάσεις στο διάστημα 2002 έως και 2004 που οι οικονομικές καταστάσεις συντασσόταν βάση των ΓΛΠ υπήρχαν και μεν λίγα στοιχεία για την εταιρεία, αλλά αναφερόταν σε όλα εκείνα τα στοιχεία που μας κάνουν να αξιολογήσουμε την επιχείρηση.

10^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10α

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	44	58,67%
2	0	0%
3	0	0%
4	0	0%
5	0	0%
TOTAL	44	11,73%

ΓΡΑΦΗΜΑ 10α



ΠΙΝΑΚΑΣ 10β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	42	56%
2	0	0%
3	0	0%
4	0	0%
5	0	0%
TOTAL	42	11,20%

ΓΡΑΦΗΜΑ 10β



Στις οικονομικές καταστάσεις του κλάδου του Δημόσιου Ηλεκτρισμού και πριν αλλά και μετά τη χρήση των ΔΛΠ μπορούμε να βρούμε στοιχεία μόνο που μιλούν για την επιχείρηση, το αγαθό που προσφέρει και τους ανθρώπους που δουλεύουν για αυτήν. Τα ποσοστά απέχουν πολύ λίγο μεταξύ τους με αποτέλεσμα να μπορούμε να χαρακτηρίσουμε την επιχείρηση ότι δεν επηρεάστηκε ως απαθής προς την αλλαγή αυτή αφού δεν επηρεάστηκε σχεδόν καθόλου.

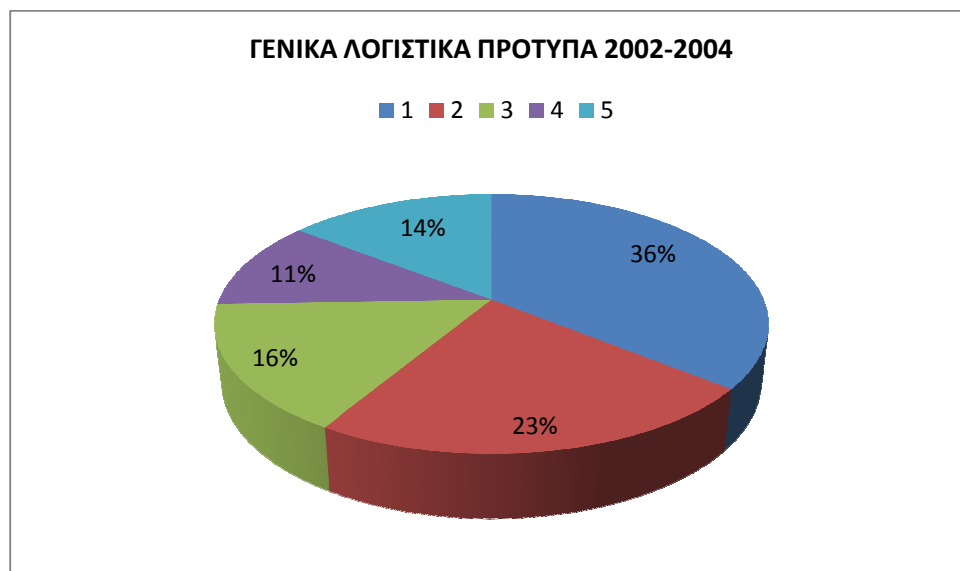
11^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ – ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 11α VELL GROUP

ΓΕΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ		
2002-2004		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	29	52%
2	44,5	33%
3	44,5	23%
4	38,5	16%
5	42	21%
TOTAL	198,5	145%

ΓΡΑΦΗΜΑ 11α



ΠΙΝΑΚΑΣ 11β

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ 2005-2007		
VALID	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	25,5	34%
2	31,5	23,5%
3	42	21,5%
4	43	26%
5	36	20%
TOTAL	178	125%

ΓΡΑΦΗΜΑ 11β



Τέλος έχουμε ερευνήσει και τον κλάδο του γενικού αλλά λιανικού εμπορίου, ο οποίος φαίνεται πως η χρήση των ΓΛΠ τον ωφελούσε αφού οι οικονομικές του καταστάσεις αποκαλύπτουν περισσότερα στοιχεία σε σχέση με αυτές των ΔΛΠ.

Ιδιαίτερα σε ότι έχει να κάνει με την εταιρεία και τα προϊόντα που πουλάει, που βλέπουμε να περιέχουν αρκετά στοιχεία οι οικονομικές καταστάσεις πριν το 2005 παρά μετά.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας ήταν η παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων και ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου, χρησιμοποιώντας δείγμα 32 εταιρειών εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Αρχικά έγινε ιστορική αναδρομή στη λογιστική γενικά και μιλήσαμε για τις διακρίσεις της. Αναφερθήκαμε στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και ποιες είναι οι βασικότερες αρχές τους.

Έπειτα μιλήσαμε για την δημιουργική λογιστική, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, πώς η δημιουργική λογιστική βοηθάει στην παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων και ποιοι είναι αυτοί που ασκούν τον εσωτερικό έλεγχο.

Όσον αφορά το στάδιο του ερευνητικού κομματιού παρατηρήσαμε την αντίδραση διαφόρων εταιρειών (32 συνολικά), αφού πρώτα τις χωρίσαμε σε 11 κατηγορίες σύμφωνα με το αντικείμενο ασχολίας τους.

Οι κατηγορίες των εταιρειών που είχαν θετική αντίδραση στην υποχρεωτική προσαρμογή των ΔΛΠ ήταν ο κλάδος των ασφαλιστικών εταιρειών και ο κλάδος των τυχερών παιχνιδιών. Ο ανταγωνισμός σε αυτόν τον κλάδο δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλος γι' αυτό και η αντίδραση ήταν θετική. Αυτός ο κλάδος δεν είχε ανάγκη να κρύψει στοιχεία μιας και υπάρχει ολιγοπώλιο.

Καμία αντίδραση όμως δεν είχε η κατηγορία του Δημόσιου Ηλεκτρισμού, και είναι απόλυτα λογικό αφού εδώ μιλάμε για μονοπώλιο. Η εταιρεία δεν έχει ανάγκη να γίνει ανταγωνιστικότερη αφού οι καταναλωτές είναι υποχρεωμένοι να αγοράσουν το αγαθό της,

Μικρές αντιδράσεις προς το χειρότερο μετά τη χρήση των ΔΛΠ είχαν οι κλάδοι με αρκετό ανταγωνισμό όπως του κλάδου των βιομηχανιών διαφόρων μετάλλων, ο κλάδος του πετρελαίου, των βιομηχανιών ενδυμάτων, των ιατρικών παροχών αλλά και του γενικού λιανικού εμπορίου παιχνιδιών και ηλεκτρικών ειδών.

Την μεγαλύτερη αρνητική αντίδραση όμως παρατηρούμε στον κλάδο των βιομηχανιών και εμπορίας τροφίμων, ποτών, μελανιών και λοιπού εμπορίου. Ο ανταγωνισμός των πολλών εταιρειών στη χώρα μας σε αυτό το είδος είναι πάρα πολύ μεγάλος. Με τη χρήση των ΔΛΠ οι εταιρείες αναγκαζόταν να κρύψουν περισσότερα στοιχεία με σκοπό να μπορούν να γίνουν ανταγωνιστικότερες.

Τέλος θα πρέπει να πούμε ότι αφού η έρευνα αυτή έγινε στην Ελλάδα και με Ελληνικές εταιρείες. Οι επιπτώσεις αλλά και τα οφέλη αυτά λοιπόν αφορούν κυρίως την Ελλάδα και τη Ελληνική νομοθεσία και φορολογία και δεν στηρίζεται σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ Amat, J. Blake and J. Dowds (1999) «The ethics of creative accounting» , journal of Economic Literature, classification : M41.
- ❖ Beneish, M.D (1999): «The detection of earnings manipulation», Financial Analyst Journal (electronic version) Vol.55, No 5, pp24-36
- ❖ Crumbley, L.N. Apostolou (2001) «The Accounting Profession and Financial Statement Fraud », Department of Accounting Louisiana State University.
- ❖ Greenlee, J. M. Fisher , T. Gordon and E. Keating (2005) «An investigation of fraud in non profit organizations» occurrences and deterrents.
- ❖ Dooley D.V. (2002) «Financial Fraud. Accounting Theory and Practice» Fordham Journal of Corporate & Financial Law, vol.8 pp53-88
- ❖ Razaee Z. (2002) «Causes consequences and deterrence of financial statement fraud» critical Perspectives on Accounting (2005), pp 277-298
- ❖ Razaee Z. (2002) «Financial statement fraud prevention and detection» New York : Willey (2002)
- ❖ Thomson P.(2005) «Identification of fraudulent financial reporting through analysis of published financial Statement» Research project for emerging issue/ advanced topics course , University of Toronto.
- ❖ Riahi Belkaoui (2008) «Accounting – by principle or design»
- ❖ Gowthorpe, Amat ,Creative accounting: Some ethical issues of macro- and micro-manipulation,2005
- ❖ Wallance, Auditing, south – western college publishing concinatti, 1995
- ❖ Stalebrink OJ, J Sacco, Rationalization of financial statement fraud in government: An ayrian perspective,2005
- ❖ Γκίκας Δημήτρης «Η ανάλυση και η χρήση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων », εκδόσεις Μπένου 1997
- ❖ Καραμάνης Κων/νος (2002) «Εισαγωγή στη θεωρία και πρακτική της σύγχρονης ελεγκτικής », επίκουρος καθηγητής οικονομικού πανεπιστημίου Αθηνών, Πρώην επίκουρος ελεγκτής ΣΟΕΛ.
- ❖ Καζαντής Χ.Ι, Financial Statement Couplexity : A. Breeding Groud for fraud, 2006
- ❖ Μπαραξέλης Σ. (1998) «Γενική λογιστική : συνοπτική θεωρεία και λυμένες ασκήσεις γενικής λογιστικής κατά τι ΕΛΓΣ»
- ❖ Μπαραξέλης Σ. (2003) «Πανεπιστιμακές παραδόσεις 2003 στο μέθημα Επινοητικής λογιστικής» , πανεπιστήμιο Μακεδονίας τμήμα λογιστικής & χρηματοοικονομικής.
- ❖ Πρωτοψάλτης Νικόλαος – Παναγιώτης Βροντούρης «Διεθνή λογιστικά πρότυπα και διερμηνείες» , εκδόσεις Σταμούλη.
- ❖ Πομονης Νικόλαος «Γενική Λογιστική ΙΙ» ,Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε.2004. Τόμος Γ.
- ❖ Σπαθής Χαράλαμπος, Εμπειρική διερεύνηση της παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων , λογιστικής τέυχος 570, Σεπτεμβριος 2002

- ❖ <http://www.uadphilecon.gr/UA/files/656775597..pdf>
- ❖ <http://www.elke.teicrete.gr>
- ❖ <http://www.elke.teicrete.gr/LinkClick.aspx?fileticket=tRm1VmRCaxs%3D&tabid=1034>
- ❖ WWW.AB.GR
- ❖ WWW.ASPIS.GR
- ❖ WWW.BYTE.GR
- ❖ WWW.CRETAFFARM.GR
- ❖ WWW.ETEM.GR
- ❖ WWW.EUROPISTI.GR
- ❖ WWW.MINOAN.GR
- ❖ WWW.SIDENOR.GR
- ❖ WWW.SARANTIS.GR
- ❖ WWW.TECHOL.GR
- ❖ WWW.VIOHALCO.GR
- ❖ WWW.EBZ.GR
- ❖ WWW.CORUS-KALPINIS-SIMOS.GR
- ❖ WWW.LANNET.GR
- ❖ WWW.MEDICALCENTER.GR
- ❖ WWW.MICROLAND.COM
- ❖ WWW.MOTOROIL.GR
- ❖ WWW.MULTINEOS.GR
- ❖ WWW.MOULTIRAMA.GR
- ❖ WWW.ALLATINI.GR
- ❖ WWW.LOULIS.GR
- ❖ WWW.MOUZAKIS.GR
- ❖ WWW.QUEST.GR
- ❖ WWW.OPAP.GR
- ❖ WWW.ELTON.GR
- ❖ WWW.DRUCKFARBEN.GR
- ❖ WWW.DEH.GR
- ❖ WWW.FORTHNET.GR
- ❖ WWW.SPRINDERSTORES.GR
- ❖ WWW.ROCAS.GR
- ❖ WWW.GEDSA.GR
- ❖ WWW.HALCOR.GR
- ❖ WWW.EUROMEDICA.GR
- ❖ WWW.JUMBO.GR